

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

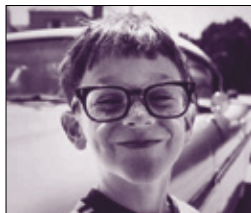
LVIII. évf. 2. szám
2005. június

Kedves Olvasó!

Magyar Örökség Díjat kapott a Sárospataki Református Kollégium a magyarság megőrzésében végzett sok évszázados tevékenységéért. Elvileg örülnünk kellene ennek a kiemelkedően megtisztelő megbecsülésnek. Ennek ellenére vegyes érzelmek ütköznek bennem. Nézzük sorjában! Először is „magyar”. Ez ma tulajdonképpen szitokszó, igen gazdag jelentéssel, de lényegében ugyanazt a magatartást jelölő tartalommal. Ilyen kifejezésekkel feleltetik meg mostanában: rasszista, fasiszta, antiszemita. A „magyar” önmagában már nem is áll meg, jelzős szerkezetben bővült: mélymagyar. Olyan, aki szereti hazáját, fáj neki, ha megcsúfolják és elhazudják a múltját, nehezményezi, ha ellopják a jelenét és eladják a jövőjét. Az „örökség” sem szalonképes, hiszen „a szokásos módon” jut mostanában a valamire való ember vagyonhoz, értékekhez. Az örökséget nem lehet lenyúlni, azt inkább ráhagyják és egyben rábízzák az utódokra. A „magyarság megőrzése” meg kifejezetten káros tevékenység. Haladásellenes. A jövő globális (ma így mondják azt, hogy kozmopolita, internacionalista) világtársadalmában nem jelöltek ki helyet ennek a népnek. Jut eszembe: Isten „az egész emberi nemet egy vérből teremttette, hogy lakjon a föld egész felszínén, meghatározta elrendelt idejüket és lakóhelyük határait; hogy keressék az Istent...”. Ez az egyetlen esélyünk.

Homo Patakiensis

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben - Akiket pedig Isten Lelke vezérel	3
Abaúji Egyházmegye	4
<i>Egy falu és egy gyülekezet ünnepe Alsóvadászán</i>	4
<i>Vizsolyban járt Csiha Kálmán</i>	5
<i>Károli Napok Vizsolyban</i>	6
<i>Keresztén ifjúsági tábor Komjátiban</i>	7
<i>Hálaadó ünnepség Abaújszántán</i>	8
<i>Hittanverseny Abaújban</i>	9
Borsod-Gömöri Egyházmegye	10
<i>A Kazincbarcika-alsói gyülekezet hálaadó ünnepe</i>	10
<i>Tíz plusz egy éves a sajlóádi gyülekezet</i>	11
<i>Lelkészként a hadseregben</i>	12
Egervölgyi Egyházmegye	13
<i>Jótekonysági bál Átányban</i>	13
<i>Angol református egyházi vezetők látogatása Egerben</i>	14
Zempléni Egyházmegye	15
<i>Bocskai ünnepségsorozat Szerencsen</i>	15
<i>Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből</i>	18
<i>Újhely ünnepe</i>	19
Intézményeink	20
Hírek a Sárospataki Református Kollégium életéből	20
Hírek a Sárospataki Református Kollégium Általános Iskolájából	21
A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből	21
Hírek a Sárospataki Református Teológiai Akadémia életéből	22
A Lévy József Református Gimnázium és Diakotthon életéből	24
A megtapasztalt közösség fontossága	25
Reformátusok a Dél keresztje alatt	25
Az igazat mondd, ne csak a valódit - Adalékok az ügynöklistához	27
Misszió - Gondolatok egy református családsegítő szolgálatról	30
Mozaikok a „viszontszolgálatról”	32
Hit és tudomány - A csillagok örökké élnek?!	34
Templomtornyok állatai	35
Gyerekekről és gyerekeknek	36
<i>Mese - Doktor Szarka</i>	36
<i>Beszélő gyermekrajzok</i>	37
<i>Gyerekszáj</i>	39

Kedves Olvasóink!

Lapunk előfizethető az alábbi elérhetőségeken:

3525 Miskolc, Kossuth u. 17.; Tel: 46-346-906; srslerk@freemail.hu

A címlapfotó: Vizsolyi templombelső a Károli Napok rendezvénysorozat egyik alkalmán, 2005. április 23.

Hátoldalon: Oklevél a Sárospataki Református Kollégiumnak adományozott Magyar Örökség díjról.

© Tiszáninneni Református Egyházkerület. Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

„Akiket pedig Isten Lelke vezérel...” - Róm 8,14-17

ASzentháromság harmadik személyéről általában keveset beszélünk. Keresztény embereként munkáját érezzük, tapasztaljuk életünkben, de prédikációink, meditációink során kevés szót ejtünk róla. Pedig munkája, jelenléte életünkben épp annyira fontos, mint az Atya szeretete és Krisztus kegyelme. Tudnunk kell, hogy a Léleknek nem magunktól vagyunk birtokában, hanem kapjuk. Isten „lehel” belénk, és mint felülről való erő munkálkodik bennünk: mint mozgatóerő, mint mindent meglevevítő hatalom. A Szentlélek munkája sokféle és sokszínű.

Kijelölt igeszakaszunkban a Lélek munkájának három fontos mozzanatát emelem ki. Először is azt olvassuk, hogy a Lélek vezérel, vezet. „Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai.” Szinte velünk születik az a hajlandóság, hogy szeretünk irányítani. Már csecsemőként hozzánk kell igazodnia szüleinknek, környezetünknek, s ahogy növekszünk, egyre akaratosabban szabjuk meg a felnőttek életritmusát. Ez a hajlandóság azzal, hogy felnőtté válunk, nem veszít az erejéből. Szeretjük irányítani barátainkat, házastársunkat, gyermekeinket, munkatársainkat. Ráerőltetjük másokra az akaratunkat. Mi akarjuk vezetni, megszabni az életüket. Az általunk megszabott irányt véljük mások számára is követendőnek. Ebből sok esetben tévutak, félrevezetések születnek.

A Lélek vezetése egészen más. Egyrésztől nem vagyunk erőszak hatása alatt, hiszen az ige azt mondja, hogy a Lélek csak azokat vezeti, akik engedik magukat vezetni. Akik önként adják magukat az irányítása alá. Akik szabad elhatározásukból döntöttek. És kik ezek, akiket így vezet, vezérel a Lélek? Isten fiai. Isten gyermekei. Ők azok, akik egykor elfordulva, a bűn rabszolgaságában, félelemben, Istentől távol éltek, de hazataláltak. Megszabadultak a bűn láncokban, félelemben tartó rabszolgaságából. Fiakká lettek. A fűség állapota a szabadság állapota. Bilincsektől megszabadított állapot. Mert a fiak szabadok. Ők azok, akik kapták, vették a Szentlelket. Ők azok, akiket vezet, irányít a Szentlélek. Akik nem saját és mások esze és irányítása után mennek, hanem az Isten irányítása alatt élnek.

Másodszor a Lélek által kiáltunk. Amikor egy gyermek a világra jön, természetes módon sír fel. A sírása a körülállók számára az élet jele. Szavakban megfogalmazott kiáltásunk lehet áldás és lehet átok. Kiálthatunk indulattal, haraggal, kezünket ökölbe szorítva, az égre emelve és átkozva Istent. De kiálthatunk fejünket lehajtva, bűnbánó lélekkel: „Könyörülj rajtam bűnösön”. S kiálthatunk hálaadó szavakkal, békével, ujjongó örömmel a szívünkben. Kik és mit kiáltunk a Lélek által? „Abbá, Atya!” Atyának nevezni valakit csak gyer-

mek tud. Senki sem szólít meg egy idegent ezzel a megszólítással: Atyám. Csak egy gyermek, aki ismeri, aki olyan bensőséges viszonyban van vele, hogy így szólíthatja. Istennek „természet szerint” csak Jézus Krisztus a Fia. Mi csak a vele való „lelki testvérség” alapján és ereje által válhatunk Isten fiaivá. Isten általa „örökbe fogad, adoptál” minket. Természet szerint, pusztán születése által senki sem lehet Isten gyermeke.

Természetesen a gyermek is lázad olykor, sőt sok-sok miéértjét sem hagyja kimondatlanul. Olykor elégedetlen, olykor engedetlen. A Lélek csodálatos munkája során azonban minden lázadás, minden engedetlenség, minden miért egyetlen kiáltásban csendesedik el: Atyám.

Harmadszor a Lélek bizonytságot tesz. „Maga a Lélek tesz bizonytságot a mi lelkünkkel együtt, hogy valóban Isten gyermekei vagyunk.” A kétely gyakori jelenség az ember életében. Isten gyermekei sem kivétel ez alól. Nem szabad megelégednünk arról, hogy a Sátán szüntelen munkálkodik, az élet minden területén elhinti a kételkedés magvát. Emberek, tanítványok vagyunk. Hibákat hibákra halmozunk. Ilyenkor mindig jön az a szűnni nem akaró sugallat, hogy ha így élsz, valóban Isten gyermeke vagy? Isten gyermekei ilyen nem tesznek, így nem viselkednek, sosem szólnak hasonló. Mielőtt azonban még végképp elmerülnék a kétségbeesés mocsarában, Isten Lelke az, aki újra elvégzi bennünk a megbékélés munkáját, mert bizonytságot tesz a lelkünkkel együtt, hogy igen: Isten gyermekei vagyunk. Hibáinkkal, vétkeinkkel, rossz természetünkkel együtt. Istennek nem a tökéletesekre van szüksége. Ő úgy fogadott el, ahogy vagyunk, s nap mint nap formál, alakít minket. És ami még csodálatosabb ebben a munkában, hogy nemcsak arról győz meg minket a Szentlélek, hogy gyermekek vagyunk, hanem hogy örökösök és örökostársak is. Örökösei Istennek és örökostársai Krisztusnak. Mert ha vele együtt szenvedünk, vele együtt dicsőülünk is meg. Ez az ajándék mindent felülmúl. Mindezt azon túl kapjuk, már itt a földi életünkben elhalmoz az Atya: a mindennapi kenyér, a ruha, a gondviselés, a kegyelem, a munkánkon, életünkön való áldás. Arra méltat bennünket az Isten, hogy örököljük országát, és osztozzunk abban, ami az Ő fiáé. Örökostársai legyünk az ő egyszerű fiának, az Úr Jézus Krisztusnak. S örököljük mindezzel együtt azt, amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem gondolt. Mert ezt készítette el Isten azok számára, akik szeretik Őt, hisznek az ő Fiában és engedik, hogy a Lélek vezesse, irányítsa őket, szóljon általuk, és bizonytságot tegyen az Ő lelkükkel együtt. Ámen.

Misák Marianna
könyvtáros-lelkész, Sárospatak

Egy falu és egy gyülekezet ünnepe

Csodálatos reggelre ébredt március 13-án egy csereháti kis település, Alsóvadász lakóinak apraja és nagyja. Vasárnap reggel volt, de ez a vasárnap különleges nap volt. Az előttünk jártak ezt a vasárnapot így emlegették „fekete vasárnap”. Igen, a virágvasárnapot megelőző vasárnap valóban fekete vasárnap, ami Urunk eljövendő szenvedésére utal. Mi azonban nem szomorúságra ébredtünk azon a reggelen. Ünnepe volt ez számunkra. Hiszen ezen a vasárnapon adtunk hálát az örökkévaló Istennek azért, hogy annyi szenvedés, véráldozat és annyi megpróbáltatás után is van, létezik, él Istennek e helyre telepedett népe, felekezetre való tekintet nélkül.

Írásos oklevelek 1280-ban említik először a három településből létrejött Alsóvadászt. Ez a három település: Vízvölgy, Jánosd és Vadász. A történelem viharai között 725 év valóban nagy idő, de mégis rövid, ha az Isten örökkévaló távlatait nézzük.

Ökumenikus istentiszteletre hívogatott a református egyház harangja. Ebből az alkalmából az Alsóvadászból elszármazottakat is meghívtuk, akik meghívásunkat elfogadva a falu jelenlegi lakóival együtt ünnepeltek. A zsúfolásig megtelt templomban jó érzés volt alsóvadászinak lenni!

Az ősi kálvinista himnusz, a 90. zsoltár vezette be istentiszteletünket. Ezt követően a történelmi egyházak helyi képviselőinek – Hegedűs István református lelkipásztor, dr. Mata István római katolikus esperesplébános és Telenkó Miklós görög katolikus parókus-esperes – bizonyosságtétele hangzott el. Szeretném néhány szóban összefoglalni, ami mindhármas igehirdetésében megfogalmazódott: Hálát adunk a mindenható Istennek azért, hogy annyi szenvedés, véráldozat és megpróbáltatás után is van, létezik, él Alsóvadász. Egy véres, mindent és mindenkit elpusztító tájárjárás után az életben maradt lakók nem nyugodtak bele abba, hogy mindenük elpusztult, hanem Isten segítségével elindultak azon az úton, amely az újrakezdést jelentette számukra. A látvány nem elsomorította őket, hanem erőt adott a küzdéshez, az újrakezdéshez. Nem siránkoztak, hanem hálát adtak a mindenható Istennek. Hálaadásuk így kezdődhetett: köszön-

jük, hogy mi megmaradtunk. Mi megmaradtunk! Nekünk még küldetésünk van! Nem mint embereket akarom őket dicsérni, hanem arra a lelkiületre akarok rámutatni, hogy az összetartás által lehet csak valamit elérni. Bizony a lelki csendesség adott nekik erőt. Az Isten válaszol azoknak, akik nála keresnek menedéket. A Szentírásból merítették erőt, kitartást, becsületet, tisztességet. Nekünk szóló biztatás is elhangzott: Kérjük Isten jelenlétét, segítségét, hogy esélyt kapjunk az életre, a megmaradásra. Mi is csak akkor bízhatunk igazán az Istenben, ha szeretjük Őt teljes szívünkkel és lelkünkkel. Az Isten iránti szeretetünk akkor lesz tartós, ha bebizonyítjuk, hogy szeretjük embertársainkat.

A hit valóságos, konkrét tettekre hív, és leghatározottabban tiltja a tétlenséget.

A tétlenség nem más, mint a hitetlenség. Ha hitetlenkedünk, ha nincsenek céljaink, ha elhárítjuk magunktól a közelet felelősségét, akkor hitünk halott. Ennek a közösségnek az Isten 725 évét adott, de csak

akkor várhatjuk azt, hogy elkísér az Úr minket és utódainkat újabb évszázadokra, ha belévetett bizalommal követjük Őt.

Gyermekeink rövid műsorát követően az önkormányzat nemzeti színű zászlót adományozott a református és katolikus egyházaknak.

Az istentiszteletet követően átvonultunk a Közösségi Ház udvarára, ahol Nemes Sándor faragó művész életfájának a leleplezése után dr. Ódor Ferenc országgyűlési képviselő úr szólott az ünnep jelentőségéről.

Az erre az alkalomra készített helytörténeti kiállítást dr. Dienes Dénes – a falu szülötte, a gyülekezet volt lelkipásztora, jelenleg a Sárospataki Teológiai Akadémia professzora – nyitotta meg.

A kiállítás megtekintése után a mai látogató csak azt tudja elmondani: köszönet azoknak, akik ezt a szép és értékes gyűjteményt megőrizték. Illesse itt is köszönet azokat, akik fáradságos munkával összerendezték. A múlt ismerete nélkül nem építhetjük a jövőt. Ránk, ma élőkre van bízva, hogy a régmúlt értékeit megőrizzük az utókor számára. A jövőbe vetett személyes hit, remény nélkül nem lehet élni.

Hegedűs István
lelkipásztor

ABAÚJ
EGYHÁZMEGYE

Vizsolyban járt Csiha Kálmán

Március 10. (csütörtök) 16 óra 48 perc. Tizenkét perc múlva kezdődik az evangélikációs istentisztelet első alkalma

Vizsolyban, és én most indulok el Encsről a gyermekorvosi rendelő elől. Beteg a gyerekek. Már fél három óta itt vagyunk, de a sok beteg gyerek miatt csak most végeztünk. Kicsit csalódott vagyok, hiszen több mint egy éve készülök erre az alkalomra, ugyanis tiszteletesünk már 2004 januárjában meghívta dr. Csiha Kálmánt, Erdély nyugalmazott püspökét evangélikálni, de akkor már csak 2005 márciusára tudott időpontot megjelölni számunkra. Majdnem másfél éve erre várok, és most le fogom késni az első alkalmat. 15 km – 12 perc, nem lehetetlen. Nyomom a gázt finoman, de határozottan. 17 óra 02 perc: házam udvarán vagyok, egy perc múlva már a templomajtó előtt állok. Gyanús a csend. Még nem érkeztek meg. – Köszönöm Uram, hogy most is gondoltál rám!

Sokan vagyunk, másfél padsor üres, de egyébként mindenhol ülnek. Gondnok úr, presbiterek, gyülekezetünk tagjai, de felfedezek katolikus testvéreket is és jó néhány ismerős arcot a szomszédos települések református gyülekezeteiből. Jöttek lelkeszestől.

Késnek, a gyülekezet csendben, fegyelmezetten vár. Mindenki kíváncsi, hogy milyen lehet. És hogy hogyan fog megszólalni az ige általa? Vannak, akik emlékeznek rá, hogy valamikor régen már prédikált Vizsolyban, és néhány évvel ezelőtt gyülekezetünk néhány tagja már hallgatta őt Bekecsen. Magam is sok jót hallottam róla erdélyi származású lelkészektől, és néhány prédikációt és kátémagyarázatot is olvastam már tőle.

Végre megjöttek. Ősz haj, egyenes gerinc, tiszta, barátságos tekintet. Ez ő, Csiha Kálmán.

A 167. dicséret és a 25. zsoltár első versének eléneklése után a mennyeknek országáról tanított a Mt 13,31-32 alapján, majd átadta nekünk a Kijevben élő és az erdélyi magyarok üdvözlését. Hogy milyen volt az igehirdetés? Erről csak annyit, hogy az iskola igazgatóhelyettese, aki (még) nem

templomos ember, e prédikáció után meghívta az egész tantestületet, hogy „ezt mindenkinek hallania kell!” Egy katolikus vallású asszonytestvérünk pedig azt mondta: „Ma mise lesz, de ma is a református templomba megyek.”

A második estén Lk 19,1-10 alapján hirdtetett az evangélium. Még többen voltunk, mint előző este. Többen mondták, hogy a nagy hideg ellenére reggelig is hallgatták volna a prédikációt. Istentisztelet után a parókia terített asztala mellett néhányan még élvezhettük püspök úr történeteit a történelem nagy időiről, melyeknek ő részese volt. Megtudhattuk, hogyan munkálkodott Istenünk az ő életében és általa. Felejtethetetlen és talán vissza nem térő élményben volt részünk.

A harmadik napon Dán 1,1-15 alapján a külső, a belső és az el nem múlt szépségről hallhattunk. Beszélt a megszállásról, amit ma közszellemnek, közgondolkodásnak neveznek. E kapcsán az abortuszról és a birkamód utánzó divatról is beszélt. Az igehirdetés után Sipos Vizaknai Gergely tiszteletes úr félig tréfásan megkérte püspök urat arra, hogy maradjon még egy hétig gyülekezetünk vendége, mert szépen gyarapszik a templomba járó emberek száma, hiszen egy-egy vasárnap kb. húszan gyűlünk össze, hogy együtt hallgassuk Istenünk igéjét, az evangélikáció harmadik napján kb. száz-húszan voltunk együtt magyar reformátusok, római katolikusok, görög katolikusok (ők lelkipásztorukkal együtt).

*Együtt voltunk indulatok nélkül
szeretetben és ittuk Istenünk igéjét,
mint kjszáradt föld az esővizet.
Azt hiszem, ez az ökumené.*

Evangélikációs hetünk záró alkalman a vizsolyi templomba gyűlt össze a göncruszakai, a hejcei, a vilmányi és a vi-

Csiha Kálmán a vizsolyi szószéken

zsolyi eklésia apraja-nagyja. Az előző napokban a másik három gyülekezetben is volt egy-egy igehirdetés, melyeken szintén a püspök úr volt a szolgálattevő. A sákramentumos istentisztelet alapigéje az ApCsel 8,27-39 volt. (Előző héten – bibliavasárnap – a mi tiszteletesünk is ezt az perikópát magyarázta, de teljesen más aspektusból bontogatta az igét.) Nagy örömeinkre szolgált, hogy a négy gyülekezet együtt (kb. nyolcvan) úrvacsorázhatt a vizsolyi templom ódon falai között. Lelkileg megújulva, hitben megerősödve térhettünk hajlékainkba e záró alkalom után. Dr. Csiha Kálmán pedig (remélem) vizsolyi élményekkel (és egy lámpával) gazdagodva vihette üdvözlötünket következő evangélikációs helyére, Komáromba és a világ minden tájára, ahol magyarok élnek, és ahol pár napig ő hirdetheti az igét.

2005. március 30. (szerda) 10 óra 32 perc. Éppen lyukas órák van. Előző szünetben adta ide egyik presbiter társam az evangélikációs hétről készült magnófelvételt. Most érkezett hozzám, eddig kézről kézre járt.

Szendrey János István
presbiter, Vizsoly

A Vizsolyi Biblia öröksége

Ünnepségsorozat a megjelenés 415. évfordulója alkalmából

Bölcskei Gusztáv

B. Szabó István

Csomós József

Kozma Zsolt

Örököltünk. Mint magyarok, mint reformátusok, mint keresztények Bibliát, Istentől. Négyszázötvenöt éve pedig Károlyi Gáspártól és munkatársaitól Bibliát magyarul, azaz anyanyelvünkön, ahogyan a legjobban értünk.

Ezt ünnepeltük, ezért adtunk hálát, ebben igyekeztünk megerősödni és erre figyelmeztettünk 2005. április 23-24-én nagykárolyiak, gönciek, vizsolyiak, abaújiak, tiszáninneniek, reformátusok és nem reformátusok szerte magyar földről, a Kárpát-medencéből.

23-án szombaton délelőtt dr. Bogárdi Szabó István püspök úr, Zsinatunk lelkészi alelnöke nyitotta meg az ünnepséget és tartott előadást „A Vizsolyi Biblia öröksége a dogmatikus szemével” címmel. Röviden köszöntöttek dr. Ódor Ferenc Abaúj választott parlamenti képviselőjeként, Nagykároly, Gönc és Vizsoly polgármesterei, Bekő Tamás, Molnár János és Bihi Miklós, valamint lelkipásztorai, Tukacs József, Tolnay István, Csomós József püspök úr és Sipos-Vizaknai Gergely. Ezt követően Pécsi L. Dániel mutatta be a Vizsolyi Református Egyházközösség általa tervezett címerét, majd dr. Dienes Dénes professzor mint a Vizsoly Alapítvány megújult kuratóriumának elnöke szólt az alapítvány terveiről, ars poeticájáról. A délután folyamán Németh Pál lelkipásztor tartott előadást „A bibliafordítás nagy korszakai” és dr. Hörcsik Richárd „A Biblia és a reformáció” címmel.

A nap folyamán a nagykárolyi és a gönci református vegyeskarok működtek közre, este pedig a Pécsi Református Kollégium Vegyeskara adott feledhetetlen koncertet.

A vasárnapi ünnepi istentiszteleten, melyet élőben közvetített a Magyar Rádió, dr. Bölcskei Gusztáv, a MRE Zsinatának lelkészi elnöke hirdetett ígét és dr. Kozma Zsolt kolozsvári teológiai professzor kötötte le figyelmünket „A Vizsolyi Biblia hagyatéka és örököseinek kötelezettsége” című előadásával.

A megnyitó ünnepség fővédnöke maga dr. Mádl Ferenc köztársasági elnökünk volt, az ünnepségsorozat egészéé pedig dr. Vizi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke.

Örökség. Azt mondtuk róla, hogy kaptuk, De tovább is kell adnunk, hogy sajátjuk legyen a bennünket következő nemzedékeknek, mint vérünknek is, hogy legyen megmaradásunk, mint magyarnak, mint reformátusnak, mint embernek itt, ahol hazát kaptunk,

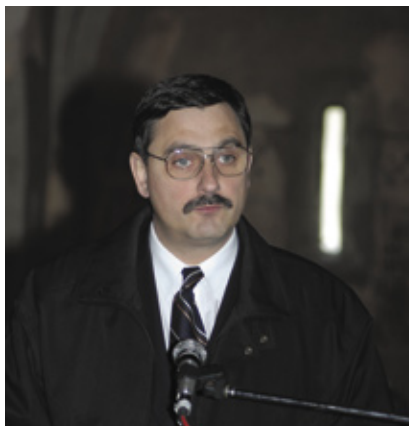
Az örökséget elfogadni, ápolni és továbbadni kell. A megmaradás csak így lehetséges. Áldást és felelősséget hozzá!

Sipos-Vizaknai Gergely
lelkipásztor, Vizsoly

Németh Pál

Hörsik Richárd

Dienes Dénes

Sipos -Vizaknai Gergely

KERIT – Keresztyén Ifjúsági Tábor – Komjáti

Kerit egy patak neve, amely Illés próféta számára az életet, a menedéket jelentette egy ideig. (1Kir 17, 1-7) Ez ihlette gyülekezeti táborunk nevét is:

KERIT. Ez mozaikszó, szándékunk szerint a Keresztyén Ifjúsági Tábor szavak rövidítése. Szeretnénk, ha táborunk nemcsak kikapcsolódási, szórakozási helyként, hanem „menedékül”, lelki feltöltődésül is szolgálna az idelátogató, nem kizárólag ifjúsági csoportok számára.

Igyekeztünk úgy berendezni, felszerelni folyamatosan megújuló, komfortossá váló táborunkat, hogy ezt a célt minél jobban betöltsse. A régi református iskolából alakították át, így nagy előnye sok más táborhellyel szemben, hogy van egy nagy helyiségünk. Ezt az egykori tantermet rossz idő esetén is kényelmesen használhatják vendégeink. Itt lehet étkezni is.

A tábor fel van szerelve üzemi konyhával. Két külön mosogató, két gáztűzhely, két hűtőszekrény, teljes étkezés áll minden táborozó rendelkezésére, valamint minden, főzéshez szükséges edényt biztosítunk. Amennyiben a táborozó csoport igényli, két asszonytestvér a csoport által biztosított alapanyagokból a kért ebédet megfőzi napi 2500 Ft-ért (ezt előre kell jelezni).

A többi helyiségről: két nagyobb, egybe is nyitható, de lezárható, külön bejáratú szobát használhatnak a fiúk és a lányok. A táborvezetőknek külön szobában lakhatnak. Négy angolvécés mellékhelyiséget, két fürdőszobát használhatnak a táborozók, melyekben egyelőre csak két fürdőkád található. Ezekben a fürdőkádakat - lehetőség szerint - zuhanyzókra fogjuk cserélni.

A begyepesített udvaron sátrat verni, bográcsolni, vagy szabadtéri játékokat játszani egyaránt lehet. A táborban néhány játékszer is akad (labda, tollaslabda, ping-pong stb.) A tábor közelében pedig van kisebb és nagyobb méretű futballpálya, tértésmentesen bármikor igénybe lehet venni őket.

33 fekhelyet használhatnak vendégeink. Ágyneműt egyelőre a táborozóknak kell magukkal hozniuk. Ezeket a körülményeket napi 550 Ft/fő áron tudjuk biztosítani.

A faluban két élelmiszerbolt működik. Ezekben előre meg lehet rendelni a következő napi kenyeret, és minden szükséges élelmet.

Komjáti és környéke csendes. A tábortól kb. 150 m-re folyik a Bódva patak, körülöttünk pedig sok hegy nyújt kiváló kirándulási lehetőségeket a táborozóknak.

Jelentkezni Pap Somos Arzén tábori gondnoknál a (48) 452-096-os telefonszámon lehet. Ha ő nem elérhető, akkor Kovács-Hajdu Albert református lelkipász-tornál, a (48) 452-044-en.

A tábor helye: Komjáti, Táncsics út 27.

Kovács-Hajdu Albert
Komjáti

*Ha az ÚR nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az ÚR nem őrzi a várost, hiába vigyáznak rá az őrök.
Hiába néktek korán felkelnetek, későn fekvőketek, fáradsággal szerzett kenyeret esztek!
De akit az ÚR szeret, annak álmában is ad eleget. (Zsolt. 127,1-2)*

Az abaújszántói református gyülekezet 2005. április 30-án hálát adott, hogy Isten kegyelméből a 239 éves parókia helyén elkészült a Gyülekezeti Centrum, amelyben helyet kapott a lelkészlakás, a segédlelkészlakás, a gyülekezeti terem, a vendégszobákkal egyetemben. Ennek az épületnek a felépítése meghaladta a gyülekezet erejét, de Isten kegyelme és gondviselése nyilvánvalóvá lett az építkezés alatt. Ezt meg is vallja a gyülekezet és hitvallása Isten dicsőségét hirdeti minden ember előtt: ha az Úr nem épít, akkor az emberi fáradozás teljesen felesleges.

A hálaadás napja délelőtt 10 órakor kezdődött az Abaúji Egyházmegye közgyűlésével, melyen a gyülekezetek küldöttjei vettek részt. Az ünnepségnek ez a része a helyi gyülekezet énekkarának szolgálatával kezdődött. A gyülekezeti kórus tagjai hitükről tettek bizonyosságot Maróthi 105. és Halmos 127. zsoltárának éneklésével. A nap a közgyűlés és rövid munkabéd után hálaadó istentisztelettel folytatódott, melyen Csomós József püspök hirdette az Igét a 127. zsoltár alapján, s csakúgy mint délelőtt is, énekelt a Debreceni Református Kollégium Kántusa Berkesi Sándor vezetésével. Énekelt még Varga Miklós és Hollókőiné Kender Erika, Putnoky Nagy Istvánné pedig verset mondott. Jelen voltak és köszöntötték a gyülekezetet: Ábrám Tibor a Tiszáninneni

Egyházkerület nevében, Hegedűs István egyházmegyei főjegyző az Abaúji Egyházmegye nevében, dr. Ódor Ferenc országgyűlési képviselő, Soltész Zoltán, Abaújszántó város polgármestere, aki a város nevében a nemzet és a város zászlóját adományozta az egyháznak, ezzel tetőzve mindazt a sok segítséget, amelyet személy szerint tőle, családjától, a képviselőtestület tagjaitól, az alpolgármestertől kaptunk. A helyi egyházak képviselői Jeviczki Ferenc görögkatolikus, Varga Gábor római katolikus, és Gere Gábor putnoki lelkipásztor is szólt az egybegyűltekhöz. Jelen voltak még a mesterek, vállalkozók, támogató-

Az abaújszántói református parókia

ink s városunk polgárai, mindazokkal együtt, akik nagy áldozatokat vállalva vettek részt az építkezésben.

Az építkezésről a gyülekezet lelkipásztorra számolt be. Beszámolójában kitért arra, hogy ez a beruházás a gyülekezet saját erejéből és áldozatkészségéből nem jöhetett volna létre. Hangsúlyozta, hogy amikor az egyházkerulettől kaptunk támogatást, az azt is jelentette, hogy más gyülekezeteknek nem jutott annyi, így nekik is hatalmas hálával tartozunk, hiszen az 52 millió forintos költség nagy része egyházkerületi támogatás, s emellett a Széchenyi Terv vallási turizmus pályázata, a helyi Önkormányzat támogatása és a gyülekezet sokrétű adománya segítette a munkát. Hálával tartozunk minden támogatónak, aki áldozni tudott és akart azért, hogy Istenhez méltó épület állhasson mindenki szolgálatára.

Most, hogy gyülekezetünk ilyen ajándékot kapott, célul kell kitűznünk a lelki építkezést, hogy mindazt, ami épült, élettel betöltse.

Ha az Úr ezt a lelki házat is így fogja építeni, ahogy ennek a Gyülekezeti Centrumnak az építésénél segített, akkor jó reménységünk lehet.

Használjon bennünket ehhez a nehéz munkához eszközül mindenható Istenünk!

Gere Gábor segédlelkész

Hittanverseny Abaújban

Abaújban négyévente kerül megrendezésre az Egyházmegyei Hittanverseny. A gyermekek most is nagy várakozással, lelkesen készültek a megmérettetésre, úgyannyira, hogy a „hazai pályán” lezajlott elődöntőket követően, 17 gyülekezetből érkeztek a két helyszínen lebonyolított közép-döntőre. Örömmel töltött el minden felkészítő lelkipásztort és hitoktatót, amikor láthatták az ifjúság kitartását a készülődésben.

A Katechetikai Bizottság korosztályonként adta ki a felkészülés anyagát. A 3-4. osztályosoknak Mózes életét kellett áttekinteni, születésétől az Egyiptomból való kivonulásig. Az 5-6. osztályosoknak a Jézus születésétől pünkösdig terjedő ünnepeink ismerete felől kellett számot adniuk a Lukács evangéliuma alapján. A 7-8. osztályok számára pedig a Biblia könyvei, fordítása, Károli Gáspár és Szenczi Molnár Albert élete és munkája volt feladva.

A hittanverseny középdöntőjére március 19-én, Encsen és Edelény-Borsodban került sor. A csoportok izgalmak közepette, de annál megalapozottabb tudással érkeztek meg az Encsi Kazinczy Általános Iskolába, illetve az Edelény-Borsodi Általános Iskolába.

Mielőtt a gyermekek bevonultak volna a versenyhez berendezett tantermekbe, Encsen Baksy Mária esperes asszony, Edelény-Borsodban pedig Hegedűs István espereshelyettes köszöntötte és buzdította őket.

A feladatlapokat zárt borítékban kapták meg a 3 fős csapatok. Egy óra állt rendelkezésükre, hogy a feltett kérdésekre válaszoljanak. Ezután került sor a munkák kijavítására, ami nehéz feladatot jelentett, mert a versenyre jól felkészült csapatok érkeztek, és így szoros volt a küzdelem. A két helyszínről korosztályonként az első három helye-

zett jutott tovább a döntőbe. A szép teljesítményért minden csapat oklevelet és csokoládét is kapott.

A hittanverseny döntőjére április 15-én került sor a gönci Károlyi Gáspár Általános Iskolában, amely időpont egybeesett a körzeti tanulmányi versenyek napjával is. Pecze János igazgató úr köszöntötte a versenyzőket, a gönci diákok pedig, rövid műsorban mutatták be Károlyi Gáspár életét és korát.

Az 1-2. osztályosok az énektudásuk felől mérettek meg. A kötelező ének a 134. zsoltár volt, és még két szabadon választott (egy énekeskönyvi és egy ifjúsági) éneket kellett előadniuk. A nagyobbak korosztályonként adtak számot tudásukról. Sok múlott a csapatok gyorsaságán, hiszen a feladatokat időre kellett megoldani. Ebéd után volt eredményhirdetés, amit izgalmak között vártak a gyermekek.

Az 1-2. osztályban:

- I. Szikszó – Kendecci Brigitta
- II. Encs – Takács Nóra, Szexer Róbert
- III. Szikszó – Kendecci Zsófia

A 3-4. osztályban:

- I. Abaújszántó – Kocsi Kinga, Schmiedt Fanni, Tarr Evelin
- II. Alsóvadász – Bogár István, Klema Laura, Szigeti Kitty
- III. Edelény – Búzasi Evelin, Safarcsik Nikolett, Sztás Szilvia

Az 5-6. osztályban:

- I. Gagybátor – Aranyosi Noémi, Kerekes Bettina, Kapaló Tibor
- II. Edelény – Horváth Máté, Pecze Gábor, Serfőző Evelin
- III. Krasznokvajda – Gönci Mária, Kocsis Annamária, Varga Szandra

A 7-8. osztályban:

- I. Bódvaszilás
- II. Krasznokvajda – Kiss Katalin, Kurek Péter, Vaszil Réka
- III. Gönc

Az első helyezettek Sárospatakon, a második és harmadik helyezettek pedig Jósavfőn tölthetnek el egy-egy hetet – hittantáborban.

Bódi Noémi, lelkipásztor

A Kazincbarcika-alsói gyülekezet hálaadó ünnepe

Hálaadó ünnepségre érkezett a templomba a reformátusok serege május elsején, vasárnap délelőtt. Kilenc év munkáinak sorozata zárult le ezzel a nappal.

Az igeszolgálatot Csomós József püspök úr vezette a 127. zsoltár alapján. Igehirdetésében összekapcsolta a munkát az Istenbe vetett hittel. Tudniillik hiába dolgoznak az építők – az emberek –, ha Isten nem épít közben. Lélekben. Az emberi fáradtság hiábavaló, ha Isten nem adja áldását az emberi küzdelemre. Sőt: szerelmesének álmában ad eleget!

A lelkipásztor beszámolójának vezérigéje a 84. zsoltár 12. verse volt: „Mert nap és pajzs az Úr Isten...” Az ige választása szinte magától adódott, hiszen a szószerk restaurálása során ez a két jelkép bukkant fel a szószerk oldalán: nap és pajzs. Az orgona felé eső oldalon pedig egy mellvért. A nap az élet forrása, a pajzs az élet védelme. A mellvért az Efézusi levélben fellelhető lelki fegyverzet egyik darabja. Egész szolgálatunkat meghatározzák ezek. Ha Isten a mi életünk forrása, ha Ő ad nekünk megigazulást és védelmet, akkor bátran dolgozhatunk – és munkánk nem hiábavaló. Sem a múltban, sem a jelenben, sem a jövőben!

1996 májusában kerültünk a gyülekezetbe feleségemmel, Tóthné Magyar Ágotával (aki a gyülekezet másik beiktatott lelkésze), s azóta folyamatosan építkeztünk. Tudatosan törekedtünk arra, hogy a lelki munkához a külső keretek is illesz-

kedjenek. Nem volt célunk a látványos külső, inkább a célszerűség. Egyik áldott emlékű özdi lelkipásztor elődünk, Dóczi Antal gondolata vezérelt minket. Ő így fogalmazott, látva a sok-sok miszsiói feladatot: „egy evangéliumi kunyhót kellene itt építeni.” Nyilvánvaló, hogy most, a XX-XXI. században már nem kunyhót építettünk, – de mi is az evangéliumi tartalomra és nem a külsőre tettük a hangsúlyt.

Így újtottuk fel a parókiát belülről 1996-ban. A következő évben, 1997-ben került sorra a templomtető felújítása – új cserépfedést kapott. Még ebben az évben a régi, drága villanyfűtést gázfűtést váltotta fel az imaházban. 1998-ban a parókiatető kapott új cserépfedést. 1999-ben a parókia utcai frontján építettünk új kerítést. 2000-ben az irodát kihelyeztük a parókiáról az imaházba így nagyobb lett, kényelmesebb, közelebb került a gyülekezet-hez. Ugyanebben az évben új garázst építettünk. 2001-ben újult meg a torony: a sisakban új ácsszerkezet készült, rá vörösréz fedést, s új csillagot tettünk a háborúban szétlőtt régi helyett. A torony festése is elkészült. 2002-ben az imaház kapott új tetőt és a parókia újult meg kívülről. Ugyanez évben a kertvárosi részen kis házat vásároltunk, azóta itt is minden vasárnap istentiszteletet tartunk. 2003-ban új orgonamotort építettünk be. 2004 nyarán belülről újult meg a templom, új úrasztala készült.

Az ünnepségen a gyülekezet énekkara énekelt (istentisztelet után az énekkar CD-jét, kazettáját meg is vásárolhatták a vendégek). Csembaló- és fuvolajáték emelte a szíveket Istenhez. A mun-

katársakat és a vendégeket Mezey István festőművész templomunkról készült grafikájával ajándékoztuk meg. Kiemelkedő pontja volt az ünnepségnek, amikor a szilágyballai (Partium) testvérgyülekezetünk 28 tagját és tornaljai testvérgyülekezetünk (Felvidék) 17 tagját tiszteletbeli gyülekezeti tagunkká fogadtuk névre szóló lap átadásával. (Ezzel enyhítve a 2004. decemberi népszavazás sokkját.) Szilágyballai testvéreink a Váradi Biblia facsimile kiadásával, tornaljai testvérgyülekezetünk kristálytállal ajándékozta meg

templomunkat. Ezután a szomszédos református és evangélikus gyülekezetek képviselői adták át köszöntésüket.

Istentisztelet után együtt koszorúztuk meg parókiánk nagy szülöttének, Egressy Béninek emlékoszlopát a templom kertjében. Az ünnepséget követően terített asztalok várták a vendégeket a szomszédos Dózsa György Általános Iskola aulájában. Itt kapott helyet kis laptörténeti kiállításunk is – melyen gyülekezeti lapunk, a Sajókazinci Református Híradó első számától (1997 májusától) máig

követhették nyomon a vendégek a lap fejlődéstörténetét. Az ünnepi különszámot is megvásárolhatták.

Befejezem: Egy szakasz véget ért gyülekezetünk életében. A kőből, fából való építkezés korszaka. A külső épületek: csak keret. Mostantól a lelki építkezésre szeretnénk tenni a hangsúlyt. Ez nem gyors, nem látványos – de ez marad meg az örök életre!

Tóth Sándor lelkipásztor

Tíz- plusz egyéves a sajládi gyülekezet

Hálásak vagyunk Istennek azért, hogy gyülekezetünk elérkezett fennállásának tizenegy éves évfordulójához. Ebből az alkalomból virágvasárnap gyülekezeti délutánt tartottunk imatermünkben.

Istentiszteletünk első részében Victor Anna nagytiszteletű asszonytól arról hallottunk igehirdetést, hogy Jézus bevonult a világ életébe, és ez így történt a sajládi reformátusok életében is, és történhet ma is minden ember életében, aki megnyílik a Király előtt.

Az igehirdetés választ adott nekünk, sajládi reformátusoknak arra a kérdésre, hogy vajon mi hiányzott gyülekezetünk létrehozásáig életünkben. Hiányzott az Ige hirdetése, hetenkénti istentiszteleti alkalmak, amikor el lehet csendesedni, megbékélést lehet találni, közösségben lehet imádkozni, és amikor vallásunkat gyakorolni tudjuk. Hitünk gyakorlása eddig az időpontig hiányos volt, leszűkült arra, hogy egy-egy ünnepen a szomszédos gyülekezet alkalmaira ellátogattunk. Gyermekünk hitoktatása megoldatlan volt, ezáltal több családban csak a keresztkelésig jutott el a református vallás gyakorlása. Sajólád és Sajópetri községek ugyanis eredetileg római és görög katolikus vallású települések voltak, ide csak házasság vagy lakhelyváltoztatás miatt települtek be az eredetileg református vallású lakosok. A két faluból jön össze a gyülekezet, amely napjainkban 200 fő gyülekezeti tagot tart nyilván, de a legutolsó népszámlálás alkalmával Sajóládon 400 fő, Sajópetriben pedig 136 fő vallotta magát református keresztyénnek.

Az igehirdetés után beszámolót hallottunk a gyülekezet életéről: visszatekintést az elmúlt 11 évre. Visszagondolhattunk gyülekezetünk megalakulásának időszakára, amikor az első reformátusok egymást megszólítva ezt a gyülekezetet megszervezték. Arra az időszakra, amikor felnőtt fejjel konfirmáltak gyülekezetünk alapító tagjai, és amikor még a sajládi házasságkötő teremben voltak megtartva istentiszteleti alkalmaink. Visszaemlékeztünk, hogyan tervezte kis közösségünk a saját gyülekezeti ház megvételét, majd átalakítását, hogy hitéletünk gyakorlására alkalmas helyiségünk legyen.

Megtapasztalhattuk, hogy kis közösségünkre más református gyülekezet is odafigyelnek, hiszen gyülekezeti házunk megvásárlásában anyagilag is támogattak.

Visszagondolhattunk arra, hogy Istenben bízva és remélve a gyülekezeti tagok összefogása nyomán hogyan épült fel „templomunk”.

A sajládi gyülekezet

Számba vehettük a közösen végzett munkálatokat: a kőműves és ácsmunkákat, villanyszerelést, festést, meszelést, tetőjavítást, padok lakkozását, takarításokat, virágültetéseket, -gondozásokat. Hogyan terveztük és valósítottuk meg imatermünk belső képét, hogy az alkalmas legyen az elmélyülésre, közös imádságokra, istentiszteletek tartására. Hogyan kértük ehhez Istenünk segítségét imádságaink által, és az évek folyamán milyen biztatásokat kaptunk a folytatáshoz: amikor egy-egy alkalommal esetleg elerőtlenedtünk, mindig volt egy kis reménysugár, hogy folytatnunk kell. Gyülekezeti tagjaink számára a közösen eltervezett feladatok elvégzése egyúttal teret engedett egymás életének megismerésére, ezáltal lelkiekben is közelebb kerülhettünk egymáshoz. Ma már egymáshoz tartozónak érezzük magunkat.

Emlékezhettünk az idősebb korosztályhoz tartozó gyülekezeti tagokra, akik az induláskor még két kezükkel dolgoztak, hogy gyülekezeti házunk lehessen. Az idő múlásával erejük elfogyott, ma már fizikai munkát nem végezhetnek, mégis számítnak tapasztalataikra, lelki útmutatásukra, és kértük őket, hogy merjenek beleszólni további életünkbe is.

Az évtizedes visszatekintés után az elmúlt egy év eseményeiről is hallottunk: gyülekezeti házunkat kívülről felújítottuk. Betekintést kaptunk a gyülekezet pénzügyeibe is, valamint megismerhettük a gyermekeink hitoktatásával kapcsolatos teendőket, eredményeket. Közel húsz református gyermek részesül hitoktatásban Sajóládon. Közülük ebben az évben négy gyermek fog konfirmálni. Mint minden évben – megrendezésre kerül a gyermekek nyári ötnapos klubja, ahol bibliaismeretet tanulnak, illetve kézműves és rajzfoglalkozásokon vehetnek részt az érdeklődők. Évente egy-egy alkalommal karácsonykor és húsvétkor gyermekeink együtt készülnek az ünnepekre, ilyenkor lehe-

tőségük nyílik, hogy saját elképzelésük szerint egy-egy apró ajándékot készítve meglepjék hozzátartozóikat az ünnepek alkalmából.

Istentiszteletünk ezután beszélgetéssel és szeretetvendégséggel folytatódott. Gyülekezeti tagjaink három csoportban beszélgettek: külön az ifjúsághoz tartozó korosztály, külön a férfiak és a nők csoportja. Beszélgetéseink három téma körül folytak. Az első kérdésre a következő válaszok születtek: azért szeretem a gyülekezetet, mert összetartó, nagyon egyszerű és nem hivalkodó. Akikkel a gyülekezetben rendszeresen találkozunk, már az utcán is nagyobb örömmel köszöntjük egymást: érezzük, hogy összetartozunk. A következő gon-

dolatindító befejezetlen mondat így hangzott: „Jó, hogy van helyben gyülekezet, mert...”. Mert nem kell messzire menni, helyben is össze lehet jönni imádkozni, ígét hallgatni. Nem kell más faluban idegenként megkonfirmáltatni gyermekeinket, és így megoldott a hitoktatás is. Keresztelő, konfirmáció, esküvő és temetés alkalmával van református közösség, ahová fordulhatunk.

„Szeretném, ha gyülekezetünkben...” Ez a mondat következő befejezéseket kapta: szeretném, ha gyülekezetünkben lenne harang, amely alkalmainkra hívogat, több ifjúsági alkalom, közös énektanulás, ünnepek előtt közös sütések. Szeretnénk minél többeket meg-

szólítani, hogy megismerjék az istentiszteleteket, az Evangéliumot, hiszen gyülekezetünk nyitott, és minden református vallású keresztényt szívesen lát.

Mivel mindenki saját gondolata szerint fejezhette be a mondatokat, megismerhettük gyülekezeti tagjaink elképzeléseit, elvárásait, terveit a jövőnkkel kapcsolatban.

Kívánjuk a jó Istentől, hogy gyülekezetünk életében még sok ilyen és ehhez hasonló alkalom legyen, mint ez a virágvasárnapi gyülekezeti délután.

Bús Attiláné, gyülekezeti tag
Sajólád

Lelkészként a hadseregben

Kesznyéteni gyülekezeti lelkeszként kaptam felkérést a Debreceni MH.5. Bocskai István Könnyű Lövészdandár tábori lelkeszi szolgálatára, melyet szívesen vállaltam, mert komoly missziói lehetőséget láttam a katonák közötti szolgálatban. Ennek már három éve. Azóta hivatásos katonatisztként végzem ezt a nagyon szép és érdekes szolgálatot. Kesznyétenben - ahol már 14 éve vagyunk jelen - a feleségem végzi a lelkipásztori teendőket. Én a szabadidőmben segítek neki.

A debreceni dandár az ország egyik legnagyobb és legjelentősebb alakulata. Az általános feladataink mellett mi adjuk az ún. Többnemzetiségű Zászlóaljat, valamint a Tisza Zászlóaljat, melyek a mieink mellett Olasz és Szlovén, illetve Román és Ukrán katonákból állnak, és komoly nemzetközi feladatokat hajtanak végre: a katonai akcióktól kezdve, egészen az árvízvédelemig. Ezeken felül a dandárunk állománya biztosítja a békefenntartó alakulatok katonáinak jelentős hányadát Irakban, Afganisztánban, Cipruson, a Sínai-félszigeten és Koszovóban.

A tábori lelkesz szolgálata nagyon változatos, néha nagyon izgalmas, de egészen más, mint a gyülekezeti lelkeszé. Ha röviden akarnánk megfogalmazni, azt mondhatnánk: szolgálatunk jellege inkább lelkipázkénti természetű. A laktanyákban mindenki végzi a dolgát, ezért napközben nincs lehetőség arra, hogy vallásos összejöveteleket tartsunk. Istentiszteleti alkalmak,

bibliaórák inkább csak a külmissziókban vannak, hiszen idehaza minden vallásos katona a lakóhelye szerinti gyülekezetét látogatja - a kiképzési idő után. Van azonban lehetőség - a kiképzési terv keretén belül - különféle etikai előadások, mentálhigiénés tréningek, illetve a vallást, a hitet általánosan érintő stúdiumok tartására, melyekre egyre komolyabb igény mutatkozik. Mindig van lehetőség beszélgetni is, persze itt is igaznak bizonyul az, hogy

utána kell menni az embereknek, hisz' maguktól különösen azok nem keresik a tábori lelkeszt, akiknek a legnagyobb szükségük volna a szolgálatára.

Emiatt a tábori lelkesz naponta „bebarangolja” a laktanyáját.

Mindehhez természetesen speciális képzésre van szükség. Én magam is azzal kezdtem a szolgálatomat, hogy elvégeztem a Budapesti Katonai Műszaki Főiskolán a Katonai Alapképző Tanfolyamot, melyen sok fontos tudnivalót sajátíthattam el a katonai élet mibenlétéről. Nem sokkal később Kanadában is elvégeztem egy hasonló jellegű tanfolyamot, ahol már magas szintű tábori lelkeszképzés is folyt. Mindkét helyen elméleti és gyakorlati oktatásokon vettünk részt, az utóbbi helyen a kanadai vadonban, ahol a katonai élet legridegebb valóságát élhettük át. Életem egyik legmaradandóbb élménye volt a háromhónapnyi kemény tréning, ahol úgy bántak velünk, ahogy azt az ameri-

Balról jobbra: Demeter János lelkesz százados, Fehér Csaba lelkesz-őrnagy, Alex Urek szlovéniai tábori lelkesz

kai filmekben láthatjuk, mondván: „egy tábori lelkesz csak akkor tud 'gyülekekezteszerűen' szolgálni, ha egészen jól ismeri a gyülekezetét - jelen esetben a katonákat”.

Fél évet töltöttem Koszovóban is, a NATO békefenntartó hadtestében, ahol már a gyakorlatban is kipróbálhattam magamat. Nagyon szép és tartalmas hat hónap volt, ahol komoly kis gyülekezet jött össze. Rendszeresen tartottuk a kapcsolatot más nemzetek hívó katonáival is, kölcsönösen látogatva egymás istentiszteleteit.

A dandárnál különféle szolgálataim vannak jelenleg is. Elsősorban lelkipázkénti beszélgetéseket tartok. Az ünnepeken istentiszteleteket, kéthetente bibliaórákat, illetve keresztelekre, konfirmációra való felkészítéseket tartok. Szolgálatunk rajta van a belső, számítógépes (intranet) hálózaton, valamint az iratmissziós szolgálatot is rendszeresen végezzük. Igyekszem jelen lenni a nemzeti, és a katonai ünnepeken, a gyakorlatokon, és a dandár minden megmozdulásán.

Fehér Csaba lelkesz-őrnagy, Kesznyéten

Jótekonysági bál Átányban

A z Átányi Református Egyházközség „Együtt Egymásért” alapítványa 2005. április 9-én jótekonysági bált szervezett, hogy támogatassa az Átányi Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény eszközvásárlását.

A bálon 135 ember vett részt, akik nemcsak részvételükkel, hanem anyagi és tárgyi adományaikkal is támogatták az alapítványt, s annak célkitűzéseit.

Megtisztelte jelenlétével rendezvényünket az Egervölgyi Református Egyházmegye espere dr. Kádár Zsolt és kedves felesége. Esperes úr 100.000 forinttal támogatta az Alapítványt. Nagy örömről szolgált, hogy bálunkon a település Önkormányzatának és intézményének vezetői is jelen voltak, ezzel kifejezték, hogy egyetértenek az alapítvány célkitűzéseivel.

Az egybegyűlteket Ferenczi Zoltán református lelkész köszöntötte, s bemutatta az alapítvány kuratóriumának tagjait.

Ezt követően Gönczi Mihály, a község polgármestere, méltatta az Átányi Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény jelentőségét a település és a dél-hevesi térség életében.

Az Egervölgyi Református Egyházmegye nevében esperes úr elismerően szólt az iskola létrejöttének jelentőségéről. Elmondta, hogy ez nem csak Átány, hanem az egész egyházmegye életében mérföldkő. Kiemelte a jótekonysági est jelentőségét, és hangsúlyozta az össze-

fogás szükségességét. Fábán Gusztáv az iskola igazgatója pedig beszámolt az iskola közel egy éves működéséről.

Ezután az alapítvány kuratóriumának elnöke, Ferenczfiné Lyócsa Éva ismertette éves programjukat. Elmondta, hogy a gyerekektől az idős emberekig mindenkit szeretnének támogatni, s reméli, hogy célkitűzéseiket meg is fogják tudni valósítani. Ennek érdekében még több hasonló jótekonysági rendezvényt szeretnének szervezni, és ehhez továbbra is kéri az átányi emberek összefogását, segítőkészségét, hiszen – amint az alapítvány nevében is benne van – csak így együtt lehet egymásért tenni.

Ez a segítőkészség már ezen a bálon is megmutatkozott: túl azon, hogy a résztvevők a belépőjegyet megvásárolták, még 49-en pénzbeli, 28-an pedig tárgyi adományt (hús, sütemény, burgonya, tombolai nyeremények, asztali díszek, virágok, ital stb.) is adtak. Sok segítséget kapott az alapítvány az óvoda, a gondozási központ, az általános iskola, a Művelődési Ház dolgozóitól is, például a finom vacsorát, az óvoda konyháján dolgozó asszonyok készítették el nagy szeretettel és önzetlennel.

A kuratórium tagjai igyekeztek mindent megtenni annak érdekében, hogy mindenki jól érezze magát, s örömmel nyugtázták, hogy ezt sikerült is megvalósítaniuk.

A jótekonysági est tiszta bevételéből az Alapítvány 300 ezer forinttal tudta támogatni a református általános iskola eszközvásárlását. Ezzel az átányiak újra megmutatták, hogy a jó ügy érdekében össze tudnak fogni, s tudnak áldozatot hozni.

Az Alapítvány továbbra is várja, és szívesen fogadja a segíteni szándékozó emberek adományait, melyet személyesen a kuratórium elnökségének, vagy az alábbi számlaszámra lehet befizetni.

Számlaszám: 11739047-20020677 OTP Bank Heves. „Együtt Egymásért” Alapítvány 3371 Átány, Templom út 2.

Ferenczfi Zoltán
lelképásztor, Átány

A Kuratórium tagjai, háttérben Ferenczfi Zoltán lelképásztor

Angol református egyházi vezetők látogatása Egerben

AZsinat elnökségének meghívására hivatalos látogatásra érkezett hazánkba a United Reformed Church (Egyesült Református Egyház) delegációja Sheila Maxey moderátor vezetésével. Az angliai presbiteriánusokat (reformátusokat) és walesi kongregacionalistákat magába foglaló egyház egyesülése 1972-ben jött létre. Az 1700 gyülekezetben 1800 lelkész szolgál. 13 egyházmegyéjük van, 14.300 presbiterük. Az Angliai Egyesült Református Egyház tagja a Reformátusok Világszövetségének és az Egyházak Világtanácsának is.

A delegáció magyarországi programja során találkozott a Zsinat elnökségével, a Dunamelléki és a Tiszántúli Egyházkerület vezetőivel, valamint a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának munkatársaival. Útjuk során Eger is felkeresték, s itt töltöttek két napot. Az egri tájékoztató megbeszélésen egyfelől bepillantást nyerhettek az Egervölgyi Egyházmegye életének és szolgálatának mindennapjaiba. A találkozó másfelől egyházunk teológiai munkájára is kitekintéssel volt. Dr. Kádár Zsolt esperes mint a Doktorok Kollégiuma főtitkára tájékoztatta a vendégeket az egyházunkban folyó teológiai tudományos munkáról. Az angliai vendégek nagy érdeklődéssel hallgatták a Doktorok Kollégiuma céljairól, történetéről és jelenlegi tudományszervező munkájáról szóló beszámolót. Az Angliai Egyesült Református Egyház Cambridge-ben, Manchesterben és Oxfordban működtet teológiai szemináriumot, biztosítva a lelkészutánpótlást s helyet adva a legmagasabb fokú teológiai tudományos

munkának. Így érthető az, hogy a magyarországi teológiák, doktori iskolák, a teológiai, valamint bölcsészettudományi, és jogi doktorokat is magába foglaló Doktorok Kollégiuma szolgálatát igen nagyra értékelték.

A küldöttségnek az egyház moderátora mellett tagja volt Dale Rominger külügyi titkár, John Humphreys, a skóciai egyházkerület jelenlegi moderátora, aki évtizedekkel ezelőtt Magyarországon is szolgált, s egyházunk régi jó barátja, valamint David Coleman lelkész, a walesi misszió ügyeivel megbízott referens.

Az egri program során az angol vendégek ellátogattak az Eszterházy Károly Főiskolára, ahol betekintést nyerhettek e nagymúltú intézmény jelenlegi oktatói programjába. Ellátogattak az Érseki Főegyházmegyei Könyvtárba is. Hivatalában fogadta a küldöttséget dr. Nagy Imre Eger város polgármestere.

Az Egerben töltött napokat követően a delegáció Debrecenbe indult, majd a Beregben töltött egy napot, megismerkedve ott a református örökség nevezetes értékeivel. Az angliai delegációt magyarországi programja során Tamás Bertalan külügyi tanácsos kísérte.

A modernizmus és a posztmodernizmus körében élő egyházak számára fontos, hogy ne veszítsék el egymást, hanem hidat építve egymás felkeresése által, gazdagodjanak a teológiai felismerések eredményeinek megosztásában, a felelősséggel végzett szolgálat örömeiben és jutalmában.

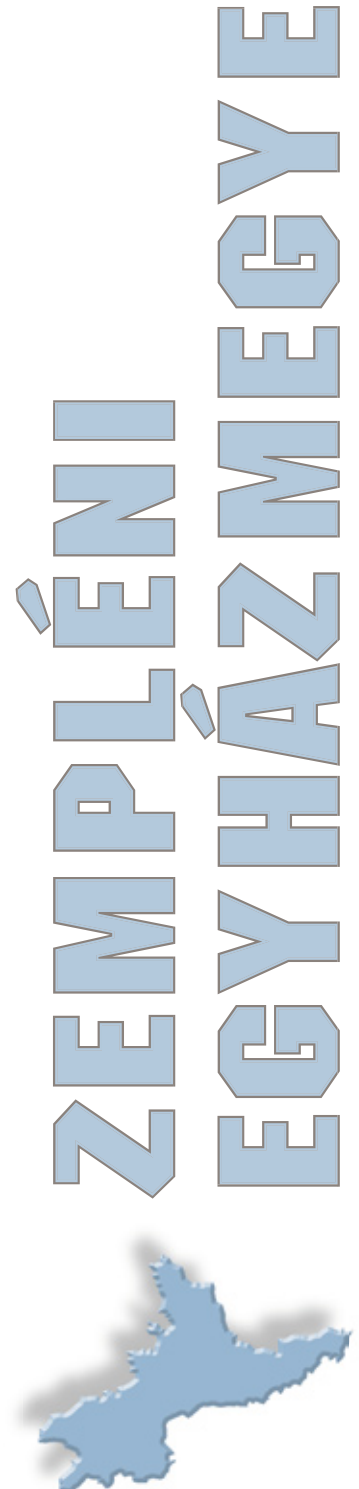
Minden testvéri találkozó ilyen hídépítés. Angliai barátaink bizonyosságát adták annak,

hogy nem elszigetelődve, hanem a mi egyházunkkal is párbeszédet folytatva, közösen gondolkozva, együtt imádkozva kereshetik és együtt találhatják meg helyüket és mai küldetésüket a Református Egyházak nagy családjának tagjai.

k.zs.

A delegáció tagjai Kádár Zsolt esperessel

Történelem és egyház

A történelem eseményeiben valahol mindig valamilyen szerepe van az egyháznak. Vagy az események elindítója vagy éppen a visszatartója. Maradhat egészen a háttérben, jelentősége mégsem vesz el.

Bocskai István felkelése és szabadságharca történelmünknek sorsdöntő eseménye volt. Abból a nyomorúságos, teljes pusztulással fenyegető állapotból, amely a XVII. század első esztendeiben Erdélyben és Magyarországon uralkodott, Bocskai István szabadságharca nyitotta meg a kivezető utat. Ezen az úton továbbhaladva lett Erdély „tündérkertté”. Ebben a megmozdulásban nélkülözhetetlen volt az egyház szerepe. A vallásszabadság elérése, törvényes biztosítása olyan cél volt, amely széles körű összefogásra adott lehetőséget, és indokoltá tette a harcot a protestáns Európa előtt. Másként csak valami királyellenes lázadás vagy önző birtokvédelmi harc jellegű maradt volna Bocskai hadakozása. Ennek a lényegnek jelképes kifejezése lehetett az, hogy 1605. április 17-én és a következő három napon éppen egy református templomban került sor arra a fejedelmválasztó országgyűlésre, amely nem hadi cselekmény volt, de döntő hatása volt a harcok további kimenetelére.

„E szent hajlékban szervezkedtek hős elődeink BOCSKAY ISTVÁN fejedelem vezérlete alatt a nemzeti és vallási szabadság védelmezésére 1605. április 17-20-ig. Örök tisztelet nevöknek.” – hirdeti az emléktábla a templom északi falán. Itt választott Bocskai István Erdély után Magyarország fejedelmévé. Erre emlékeztünk 2005. április 17-én délután a szerencsi református templomban.

„Ó Isten! Elvetetél, szétszórtál bennünket! Megharagudtál ránk, állíts helyre minket!”

Megrendítetted, megrepesztetted a földet. Gyógyítsd be sebeit, mert megindult. Szörnyű dolgokat láttattál népeddel, bódító borral itattál minket. De jelt adott az istenfélőknek, hogy megmeneküljenek az új elől. Segítsen jobbold, és hallgass meg minket, hogy megmenekülhessenek kedveltjeid!” (Zsoltárok 60, 3-7) - olvasta az ősi zsoltár megrendítő szava-

it Tőkés László Királyhágó-melléki püspök ünnepi alapigeként. Az igehirdetésben pedig ennek az igének az igazságával vezette el a népes gyülekezetet Tőkés püspök az 1605-ös állapotok felidézésétől a mai helyzetünk bemutatásig, hogy felragyogjon előttünk Isten szabadításának lehetősége.

Az ünnepség fővédnöke, Mádl Ferenc, a Magyar Köztársaság Elnöke így köszöntötte az ünneplő közönséget: „Mai szokásaink alapján roppant nehéz elképzelni Bocskai korának gondolkodását. Hogy mit jelent az ország szétszakítottsága, mit az, ha idegen hadseregek szállják meg hazánkat, ha a hivatalosan a magyarok államának nevezett térség sorsáról távoli, birodalmi érdekek jegyében hoznak döntéseket, arról vannak fájdalmas, személyes emlékeink. Arról is van fogalmunk, hogy mit jelent a hitbeli üldözés, hiszen megtapasztalhattuk, mivel jár, ha a hatalom a vallást és az egyházakat ellenségének tekinti. De Bocskai korában a hit a társadalom minden szintjén jóval többet jelentett, mint ahogyan azt ma el tudjuk képzelni. Hányan mondhatják el magukról ma, hogy hitükért képesek életüket is kockára tenni, meggyőződésükért bármilyen áldozatot vállalni? Bizonyos vagyok

Balról jobbra: Csomós József püspök, Tőkés László püspök, Börzsönyi József esperes

A szerencsi gyülekezet kórusa

A svájci Richterswil férfikara

abban, hogy nincsenek sokan. Mégsem mondhatom azt, hogy a ma embere úgy általában rosszabb, mint a múlté. Az azonban tény, hogy nagyon más. Ezért olyan nehéz megérteni a négyszáz évvel ezelőtti események résztvevőinek belső világát.” A kétnapos ünnep az emlékezésen túl arra is szolgált, hogy ebben a megértésben kicsit előbbre jussunk mi, más kor más emberei.

A szerencsiakkal együtt ünnepelt ezen a vasárnap délutánon az erdélyi Nyárádszereda református gyülekezetének küldöttsége, az Erdélyi Református Egyházkerület elnöksége, Királyhágó-Mellék püspöke a szilágysági Kémer gyülekezetének küldöttségével, a Felvidék és Kárpátalja egyházkerületeinek püspökei és küldöttei, Tiszántúl és Tiszáninnen egyházkerületeinek vezetői és gyülekezeteiből érkezett vendégek, a holland jourei testvérgyülekezet csoportja, országgyűlési képviselők, testvéregyházaknak előjárói és tagjai, a Magyar Királyi Szent László Lovagrend képviselői és a helyi cserkészcsapat. Egykor a nagyságos fejedelem tekintélye és hatalma fogta össze ezeket a területeket és közösségeit, most az emlékezés hozott bennünket össze, hogy ma is megéljük összetartozásunkat minden elválasztó határ ellenére, mert közös a múltunk, egy az egyházunk és hitünk, és közös jövődőt keresünk. Ezt a közös jövődőt kívánja tovább építeni a jövő év augusztusában megrendezendő V. Magyar Református Világtalálkozó, amelynek terveit ünnepségünkhöz kapcsolódóan hirdettük ki, és amely a Bocskai által megkötött bécsi béke 400. évfordulóját ünnepli majd meg 2006-ban.

A történelem felidézése nem maradt csupán az igehirdetés visszautalása. Történészek előadásai elevenítettek meg egy-egy részletet a kor eseményeiből és a fejedelem egyéniségéből. Nyakas Miklós, a Hajdúböszörményi Múzeum igazgatója a szerencsi vonatkozásokat tárta fel, Buzogány Dezső, kolozsvári teológiai tanár az erdélyi kapcsolatokat emelte ki, Dienes Dénes, sárospataki teológiai tanár a kegyes fejedelemről beszélt, bemutatva a fejedelem megnyilatkozásaiban megszólaló őszinte istenfélelmet, Hörcsik Richárd teológiai tanár, országgyűlési képviselő az államférfit állította elénk. Az ünnepi megemlékezéseket megelőzte április 16-án, szombaton egy történelmi tudományos tanácskozás, ahol részletesebben megismerhettük a történelmi kutatás legújabb eredményeit Bocskai korára vonatkozóan Nagy László, Egyed Ákos, Újváry Zsuzsanna, Szabó Péter, G. Etényi Nóra és Szabadi István történészek előadásából. Reméljük, hogy az értékes előadások kötet formájában is megjelenhetnek.

A 16-i szombat ezen túl további szép rendezvényekkel is előkészítette a vasárnapi ünnepséget. Nemzetközi kórustalálkozóon a vár színháztermében hallhattuk énekelni a svájci Richterswil férfi- és női karát, a kassai református gyülekezet vegyes karát. A kémeri gyülekezeti énekkar is dobogóra lépett és megszólaltatta református énekeinket. A hazai kórusok közül itt volt egyházkerületünk jubiláló kórusa, a Cantus Firmus énekkar, a közelből három gyülekezet énekkara, Tiszalúcról, Sárospatakról és Sátoral-

jaújhelyből, házigazdaként pedig két szerencsi kórus énekei szerepeltek a műsoron, a Szerencsi Pedagógus Kórus, valamint a Református Gyülekezet kórusa. Szűcs Endre egyházkerületi főjegyző, az egyházi énekügy lelkes gazdája nyitotta meg a kórustalálkozót. A szombatestét hangulatossá tette két néptáncegyüttes fellépése, a Szerencsi Bocskai István Gimnázium néptáncosai, valamint a Nagyváradról, Bocskai várkapitányságának városából érkezett Csillagocska református együttes ifjai tették vidámmá az estét. A vidámság közben komolyra fordítva a szót Meleg Vilmos nagyváradi színművész Bocskai végrendeletének előadásában magának a fejedelemnek gondolatai és mély érzései szólalhattak meg. Ezen az estén a Bocskai Gimnázium aulájában a gazdagon terített asztal mellől megnézhattuk Tolnay Attila és Boronkay Gusztáv Bocskairól készített filmjét, amelynek segítségével szemünkkel végigjárhattuk Bocskai István életútjának színhelyeit.

A vasárnap délutáni ünnepi alkalomra kiállítás is készült Pécsi L. Dániel jelképtervező művész munkáiból, mely a Kárpát-medence református címereit és érméit bemutatva. Köztük az az érem is látható, amely erre a 400 éves évfordulóra készült, a két történelmi személy, Bocskai István és Rákóczi Zsigmond megjelenítésével. A kiállítás a Tiszáninneni Egyházkerület főgondnoka, Ábrám Tibor által felavatott Bocskai-Rákóczi „Találkozás” gyülekezeti házban látható. A kiállítást Kukorelli István alkotmánybíró nyitotta meg. Egyházkerületünk hittanos fiataljai is készültek az ünnepségre rajzpályázattal: a 7.-es csoportban az első három helyezést Nagy Péter bekecsi, Horváth Bianka szintén bekecsi és Virág Krisztián nyíri hittanosok érték el, a nyolcadikos korcsoportban pedig Horváth Gabriella szerencsi, Juhász Ildikó ondi és Hankó Gábor tokaji fiatalok. A Bocskai-ismereti vetélkedő 13 döntős csapata közül az első három helyet szerezte meg a szerencsi (Barócsi Dániel, Porkoláb Máté, Porkoláb Péter), a pálházai (Baksy Emese, Emri Balázs, Tóth Anikó) és a mezőcsáti (Magyar Péter, Csernaburczky Zsófia, Poros Ildikó) csapat. A vetélkedőn részt vett csapatok maguk is bejárják a nyár folyamán a Bocskai-emlékhelyeket ismeretüket élményekkel gazdagítva.

Illesse köszönet az ünnepség támogatóját, a Tiszáninneni Református Egyházkerület elnökségét, hogy lehetővé tette a méltó megemlékezést, a tartalmas ünnepet.

Így éltük meg két ünnepi napon annak egy mozzanatát, ahogyan Istenünk egyházunkat a történelem kiemelkedő és egyszerű eseményeiben fontos tényezőként használta és használja. Kérjük a zsoltár szavaival: „Szolgáidon láttassad dolgaiddat, Dicsőségedet ezeknek fiaim! Add értenünk felséges hatalmadat, Mi kegyes Urunk, ó, irgalmas Isten! Minden dolgunkat bírad, forgassad, Kezeink munkáit igazgassad!” (90. zsoltár 9. verse)

Dr. Börzsönyi József
esperes

Bocskai István emlékerseny a kerület fiataljai részvételével

Történelmi tudományos tanácskozás

Kiállítás Pécsi L. Dániel jelképtervező művész munkáiból

Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből

Március 4. A Nők Ökumenikus Világnapja – „Ti vagytok a világ világossága!” Ennek az ígérenk a fénye köré gyűltek össze, akik részt vettek az idén a keresztyén asszonyok világát átfogó mozgalmában. A mozgalom 1887-ben indult el útjára az USA-ból: a presbiteriánus egyház asszonyai tették közzé a felhívást, hogy imádkozzanak a misszió ügyéért. Napjainkban mintegy 170 országban ragadják meg ezt az alkalmat. Az imanap témáját és istentiszteleti liturgiáját minden évben más ország készíti elő. Az idén a Lengyelországban élő keresztyén nők bemutatkozásuk mellett a világ népeihez üzenetet küldtek el, és énekeik, imádságaik a világ minden tájára eljutottak. A szláv népeknél – Lengyelországban is – a só és a kenyér a barátság és a vendégszeretet jelképe. A kenyér naponkénti eledelünk. Naponként szükségünk van az Élet Kenyerére is, a valóságos lelki táplálékra. A kenyér értékes, nem szabad eltékozolni. Akinek kenye van, becsülje meg a legkisebb falatot is. A sót is mindig értékesnek tartották. Ereje van, megőriz a romlástól. A só a megtisztulás és a gyógyítás eszköze is. A Szentírásban a só az Isten és ember közötti szövetség szimbóluma. Sárospatakon évek óta ökumenikus keretek közt kapcsolódik be a nőszövetség a mozgalomba. Igehirdetéssel Berki Andrea református lelkész szolgált.

Tudósítás: Mészáros Ildikó

Az idén harminchét fiatal készült fel a konfirmációra Sárospatakon. Április 9-én szombat délután a vizsgára került sor, amikor bibliai történetből, káté- és egyháztörténeti ismeretekről adtak számot a gyülekezet előtt. Ezt követően a nőszövetség szeretetvendégségen fogadta a gyerekeket és családtagjaikat. Vasárnap az ünnepélyes fogadalmótétel és az első úrvacsoravétel következett. A gyülekezettől valamennyien egy Szentírást kaptak, melyet Sipos István főgondnok adott át, intelmeket a lelkükre kötve, hogy maradjanak meg hitükhöz, egyházukhoz ragaszkodó református magyaroknak.

Cserkész fogadalmótétel volt március 13-án, a nemzeti ünnephez közel eső vasárnapon Sárospatakon a 763. sz. Sztárai Mihály Cserkészcsapatban, az újoncpróbák sikeres elsajátítása után. Parancsnokuk Újlaki Csaba presbiter az idén is különleges játékokkal gazdagította a közösséget, húsz dióhéjból készített játékok saját kezű elkészítésével.

In memoriam B. Szatmári Lajos – Kilencvenöt éves korában tért teremtmőjéhez Szatmári Lajos magyar-történelem szakos tanár, iskolaigazgató, megyei szakfelügyelő, helytörténész író. Taktaharkány szülötte, Sárospatakon a református elemi iskola igazgatója volt 12 éven át. 1957-től Nagykovácsiban élt, tanári és szakfelügyelői munkája mellett számos könyve jelent meg Nagykovácsi közösségeinek, gyülekezetének történetéről. Megírta fogsága történetét, hogy a tábori stúdió segítségével végzett lélekmentő szolgálat emlékezete az utókor számára is fennmaradjon. Két évvel ezelőtt elhunyt párja, Magyar Sára hamvaival együtt nyugszik az április 14-i búcsúztatás után a sárospataki temető kertben, várva hitük beteljesedését, a boldog feltámadást. Emlékezetük legyen áldott.

Összeállította:
Virágh Sándor lelkipásztor

A sátoraljaújhelyi gyülekezet ünnepe

Kettős ünnepe volt a sátoraljaújhelyi gyülekezetnek március 20-án. Virágvasárnap ünnepnapja hagyományosan kiemelkedik a vasárnapok sorából, hiszen ekkor, a nagyhét nyitányán, Jézus Krisztus jeruzsálemi bevonulására emlékezünk. A gyülekezet közösségében az igehirdetés mellett a gyermekek is bizonyoságot tesznek énekkel, verssel a Békesség Fejedelméről, az Úr Jézusról. Ebben az évben sem maradt el az istentiszteletnek e kedves része.

Most viszont volt egy másik ok is, ami miatt megállhattunk és hálát adhattunk Urunknak: a lelkész házaspár, Kádár Ferenc és felesége Iszlay Éva immár huszonöt éve végzik lelkési munkájukat, és tíz esztendeje szolgálnak az újhelyi gyülekezetben.

Az ünnepi istentiszteleten az igehirdetés szolgálatát a debreceni hittudományi egyetem képviselőjében érkezett dr. Fekete Károly rektor végezte, aki Jézus Krisztusról, a virágvasárnap Királyáról szólt, aki jön és várja megtérésünket. A gyülekezetet és a jubiláló lelkész házaspárt dr. Börzsönyi József esperes, a Sárospataki

Kádár Ferenc és Kádár Ferencné lelkipásztorok

Református Teológiai Akadémia professzora köszöntötte, felelevenítve az eltelt tíz év emlékeit és eredményeit. A gyülekezet köszöntését Bertók Ernő főgondnok és Székely Béláné egyháztagság tolmácsolta.

Erre az alkalomra jelent meg egyházunk községünk alapítványának gondozásában A magvetés ideje – Újhelyi igehirdetések című prédikációs kötet. A Kiadó ajánló

sorai így mutatják be a könyvet:

„A kötet nagyobb részében lelkipásztoraink, Kádár Ferenc és Kádár Ferencné Iszlay Éva igehirdetéseit olvashatjuk. Ők nemcsak a tíz évre, hanem a lelkési szolgálat huszonöt évére is visszatekintenek e jubileumon. Egy pillanatra megállva, és emlékezve az lehet az érzésünk, hogy milyen gyorsan eltelt 1995 tavasza óta az idő, és milyen gazdag volt ez az időszak mindnyájunk számára! Istennek adunk hálát ezért. ... A lelkész házaspár mellett megszólalnak azok a fiatalok is, akik ebből a gyülekezetből indultak el a lelkipásztori pályára. Mi, újhelyi reformátusok, méltán büszkélkedhetünk velük, hiszen nem sok gyülekezet ad tizenegy prédikátort az anyaszentegyháznak néhány esztendő alatt.”

Hadd ajánljam e helyen egyházkerületünk lelkészeinek és gyülekezeti tagjainak figyelmébe ezt a kötetet, mert úgy gondolom, hogy lelki haszonnal forgathatják mindazok, akik vágnak Isten Igéjére.

A jubiláns lelkész házaspárnak és a gyülekezetnek további áldásokat és örömeiket kívánok a közös szolgálatban!

Deák István, missziói gondnok
Sátoraljaújhely

A virágvasárnapi műsort adó gyermekek

Hírek a Sárospataki Református Kollégium életéből

Magyar Örökséggé avatták a Sárospataki Református Kollégiumot március 19-én Budapesten. A Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében zajlott le az az ünnepség, melynek keretében a Magyar Örökség és Európa Egyesület bírálóbizottsága a Sárospataki Kollégiumot is Magyar Örökség kitüntető címmel tisztelte meg, mellyel részévé vált a magyarság láthatatlan szellemi múzeumának. Az erről szóló oklevelet és aranyjelvényt az intézmény nevében dr. Dienes Dénes professzor, közigazgató és a fenn-

tartó Tiszánineni Református Egyházkerület nevében Ábrám Tibor főgondnok vette át. Az ünnepségen dr. Fekete Károly méltatta a Kollégiumnak szellemiségében és személyeiben magyar sorsra gyakorolt több évszázados hatását. A jeles alkalmon még hat személy életművét fogadták Magyar Örökséggé, a zenei műsort a Sárospataki teológusokból és gimnazistákból álló Sztárai Kórus adta, Gulyás Orsolya vezetésével, valamint hangszerekkel közreműködtek a Farkas Ferenc Művészeti Iskola tanárai. Az ünnepélyt megtisztelte Mádl Dalma asszony, elnökölt Hámori József professzor, a műsort Juhász Judit vezette.

Emlékezés Száz Béla református lelkészre (1930-2005)

A pataki diákságot ismét veszteség érte: folyó év február 4-én Wiesbadenben elhunyt Száz Béla.

A felvidéki Tornalján született, 1941-ben kezdte gimnáziumi tanulmányait Sárospatakon, majd a történelem viharai okozta nehézségeket legyőzve 1949-ben végzett. Vágya, hogy Patakon tanuljon teológiát, nem teljesülhetett. A kiterőnek számító egészségügyi munka is felkészülésnek bizonyult, hiszen később a heidelbergi teológia diplomájának birtokában idősek otthonát alapított. A humánus és a szeretet vezette egész életében. 1991-ben osztálytársaival alapítványt hozott létre a pataki gimnázium diákjainak támogatására. Szelíd és jószívű munkatársa volt e nagyszerű mozgalomnak. Többek között az ő szerető gondoskodása segítségével közel 600 diák kaphatott anyagi segítséget tanulmányaihoz. Derűs tekintetét, kedves mosolyát nem feledjük, művét őrizzük, példáját követjük.

Mi történt tavasszal a Sárospataki Református Kollégium Általános Iskolájában?

„Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a cselekvést az
Ő tetszésének megfelelően.” (Filippi 2,13)

A

tavasz is bővelkedik olyan ünnepekben, amelyekről kötelességünk gyermekeinkkel megemlékezni. Gazdag olyan jeles napokban, amelyeket kötelességünk gyermekeinkkel megismertetni.

Március 8-án a nemzetközi nőnap alkalmából a kisfiúk verssel, hóvirággal köszöntötték kislány osztálytársaikat és iskolánk női dolgozóit.

Március 15-én nemzeti ünnepünkön Kossuth Lajos szobránál verssel, dallal, rövid jelenettel emlékeztünk nagyjainkra. Technikaórán nemzetiszínű zászlókat készítettek a gyerekek, s ezeket a szobor talapzatánál helyezték el. Elsétáltunk azokhoz a szoboremléktáblákhoz, amelyek ennek az ünnepnek helyi vonatkozásait őrzik. A református templomban tartott gimnáziumi megemlékezés és istentisztelet újabb élményt nyújtott tanulóink számára. A hagyományos városi 1848 méteres emlékfutást április 9-re halasztották a rossz idő miatt. Ezen a sportversenyen az 1-2. osztályos korcsoportban Mózes Árpád II. helyezést, Bakos Anett III. helyezést ért el.

Március 22-én a víz világnapján a Bodroghoz sétáltunk le. A gyönyörű, napos délutánt a környező táj megfigyelésével, játékokkal, rajzolással tettük emlékezetessé.

A húsvéti ünnepkör megismertetése a hittan, magyar- és környezetórákon, valamint a délutáni napközis foglalkozásokon történt. A gyerekek nagy izgalommal készültek a húsvéti műsorunkra, amellyel a szülőket örvendeztettük meg.

A tavaszi szünet élményeit elmesélve kezdtük az áprilisi hónapot. A szünet előtt szavalóversenyt hirdettünk József Attila születésének 100. évfordulója alkalmából. A költő születésnapján, április 11-én tizenhárom tanuló szavalt el kedvenc versét. A zsűri elnöke, Sinkóné

Tóth Zsuzsanna gimnáziumi tanárnő és a zsűri tagja, Szatmári Andrea 12.E osztályos tanuló nagyon megdicsérték a gyerekeket. A résztvevő tanulókat emléklappal jutalmazták. Az első három helyezett: Szabó Ferenc, Gazsi Bettina és Mózes Árpád oklevelet és tárgyjutalmat kapott. Igyekeztünk, hogy a felkészülés során az osztály minden tagját megismertessük József Attila életével, munkásságával. A délelőtti órákon és a délutáni foglalkozásokon sok verset olvastunk és hallgattunk meg magnetofonról. A gyerekek gyönyörű rajzokban elevenítették meg a versekhez kapcsolódó gondolataikat.

Április 22-én a Föld napján akadályversenyt és plakátraajzversenyt rendeztünk. Négy csapat mérhet-e össze tudását és ügyességét. Vidáman és hasznosan telt el mindannyiunk számára ez a délután is.

Április 29-én a helyi szociális otthon idős lakóihoz látogattunk el, és köszöntöttük őket anyák napja alkalmából. Ezen a délutánon műsorral, saját készítésű ajándékokkal kedveskedtek a gyerekek édesanyjuknak, nagymamáiknak és keresztemamáiknak. Május 1-jén a református templomban istentiszteleten vettünk részt. Versekkal, dalokkal, virággal köszöntöttük a templomban lévő édesanyákat, nagymamákat, dédnagymamákat. A sok-sok program és ünnepelés mellett legfontosabb feladatukat, a tanulást sem hanyagolták el gyermekeink. Bízunk benne, hogy szorgalmas munkával, hittel s a kedves szülők további támogatásával eredményesen zárjuk majd kisiskolánk első tanévét.

Timáriné Király Sarolta
tagintézményvezető
Mózesné Nagy Mária és
Varga Lukácsné tanítók

Hírek a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből

M

árcius végén baráti találkozóra gyűltek össze az 1941/I. A ösztöndíj alapítvány egykori és mai kedvezményezettjei. Az alapítvány fennállása óta közel száz diák tanulmányait segítette.

2005. május 7-én a csengőbúcsún öt osztályban 150 diák búcsúzott az alma matertől.

Április 11-én József Attila születésének 100. évfordulója tiszteletére versünnepet rendeztünk. 12 órán keresztül magyar költők versei hangzottak el a gimnázium udvarán felállított sátorban. Egész osztályok, tanulócsoporthoz és tanárok mondták, olvasták kedves verseiket, összesen 214-et.

Május 2-án rendhagyó irodalomóra keretében Balassi Bálint Szép magyar komédiáját játszották el a 9. H osztály tanulói. Vállalkozásuk célja a régi magyar irodalom megismerése és népszerűsítése.

A Diákönkormányzat május 4-5-ére ifjúsági délutánt szervezett. Az ügyességi és szellemi vetélkedő, a tánc és a sportversenyek, a versírás, a vicceselés, s a többi érdekes és színes rendezvény az egész iskolát megmozgatta. Érdekes értékelést dolgoztak ki a szervező 12. E tagjai, ugyanis pusztán a részvétellel is pontot gyűjtöttek az osztályok, ehhez adódtak a helyezések pontjai, s végül az egy főre jutó átlag döntötte el a verseny sorrendjét. A nyertesek a Sárospataki Református Kollégium Alapítványtól pénzdíjazást kaptak, ezt kirándulásra fordíthatják.

A Kollégium udvarán felállított verssátor

Versenyeredmények

A Kárpát-medencei nemzetközi József Attila szavalóversenyen Szatmári Andrea 12. E ifjúsági kategóriában III. helyezést ért el.

Az Úr érkezése című országos ökumenikus szavalóversenyen, Nyíregyházán Krupi Bernadett 10. A a Bessenyei György Társaság valamint a bonyhádi Petőfi Sándor Gimnázium különdíját kapta.

A megyei Édes anyanyelvünk nyelvhasználati versenyen Sinkó Zsófia 12. E II. helyezést ért el.

Az Irinyi János kémiaverseny országos döntőjében vett részt Tímári István 10. A.

A Nagy verseny kis matematikusoknak címmel rendezett verseny országos döntőjébe jutott Mózes Árpád első osztályos tanulóink.

A fiú tornászcsapat a diák-olimpiai döntőben II. helyezést szerzett. A csapat tagjai: Budavári Danielle, Pólik Bálint, Tár Gergő, Toperczer Dániel, Tótin László, Újhelyi Ákos, Victor Benjámin.

Sakkcsapatunk – Hidegh Eszter, Könnyű János, Hidegh Gábor, Szabó Bence – a diák-olimpia országos bajnoka lett az V-VI. korcsoportban.

Az iskolai bibliaismereti versenyt a 10. B csapata nyerte meg, így ők képviselik iskolánkat az SDG országos versenyén.

A megyei elsősegélynyújtó versenyen IV. a katasztrófavédelmi versenyen II. helyezést érték el tanulóink.

Összeállította: Sinkóné Tóth Zsuzsanna tanárnő

Ballagás a gimnáziumból

Hírek a Sárospataki Református Teológiai Akadémia életéből

-Idén március 25. és 28. közé esett húsvét, amikor a teológusok részt vettek a legáció szolgálatában a szokott rend szerint.

- Ez után az első közös és jelentősebb esemény a teológusok életében az április 8-10-ig tartó csendeshétvége volt. A csendeshétvégén a keresztyén ember szabadságáról hallhattunk igehirdetéseket és egy előadást. Dr. Dienes Dénes professzor úr, Török István vallásnász és Végh Tamás, Budapest városli-geti-fasori lelkipásztor tolmácsolta Isten útmutatását felénk ebben a témában.

- Ehhez kapcsolódott a költészet napjához közeledve zenés-verses megemlékezésünk Csokonai Vitéz Mihályról és József Attiláról. A két költő versei hangzottak el beszédben és énekszóban teológusok közreműködésével, Kovács Józsefné rendezésében.

- Az alkalmak mellett gazdagította életünket a kolozsvári teológusokkal való találkozás, akik meghívásunkra érkeztek intézményünkbe.

Pünkösdi legációra kibocsátó istentisztelet

- Az első félévhez hasonlóan most is tartottunk zsíros kenyeres estet, melyen Szentimrei Mihályné, Ibolya néni mesélte el élete eseményeit, beszélt örömeiről, bánatairól, de legfőképp Isten gondviseléséről tett bizonyosságot, melyet élete során megtapasztalt.

- Az Akadémiai Tanács az elkövetkezendő két évre dékánná dr. Börzsönyi Józsefet, prodékánokká dr. Sawyer Franket és dr. Dienes Dénest választotta.

- Megválasztásra kerültek a következő év diákvezetői: Rácsok Andreát seniornak, Pocsai Sándort esküdtfelügyelőnek választotta a diákság. Isten áldása kísérje munkájukat és adjon erőt feladataik elvégzéséhez!

- Szintén a következő tanévhez kapcsolódik a felvételi, melynek alkalmassági részére április utolsó hétvégéjén került sor. Május 5-én tartottuk a pünkösdi legációra kibocsátó istentiszteletet.

- A hétköznapi eseményei közepette két teológus csoport továbbra is hűségesen szolgál a sátorlajújhelyi börtönben és az Erdélyi általános iskolában a gyerekek között.

- Dr. Falus András a biológiai tudományok doktora, a Semmelweis Egyetem Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézetének igazgatója 2005. április 20-án „Genomika; út a rendszerbiológia felé” címmel tartott előadást intézményünkben.

A Kollégium megújult imaterme

A z Imaterem az 1806-1844 között végbement építkezések során, a kollégiumi fő épület nyugati szárnyában, az épület tengelyében létesült. Nevezték Auditorium Maximum-nak is az első időkben. A 20. századra kiszorult falai közül az oktatás és kizárólag a nagyobb iskolai ünnepekségeknek, téli vasárnapokon az istentiszteleteknek, hétfőnként pedig a kollégiumi áhítatoknak adott helyet. Miután szűkösnök bizonyult a gimnázium növekvő létszáma következtében, 1929-30-ban erkély-karzattal bővítették.

Orgonát 1930-ban épített itt az Angster cég. Ez a hangszer 10 változatú, 1 manuálos, pedál szerkezettel ellátott, pneumatikus rendszerű volt. 1951-ben leszerelték, előbb a kollégiumi főépület másik termében akarták újra felépíteni. Ebben az esztendőben a Református Egyház vezetése, figyelmen kívül hagyva a Tiszáninneri Egyházkerület döntését, a Teológiai Akadémiát bezárta, a gimnáziumot pedig 1952-ben államosították, ezért az orgonát nem Sárospatakon, hanem az abaújszántói református templomban építették fel.

Az 1930-tól ismét református Tanítóképző Főiskolán is épült orgona 1913-ban (4 ezer korona költséggel). Az építő Wegenstein Lipót temesvári mester volt. Ez a hangszer 2 manuállal és 16 változattal készült, szintén pneumatikus rendszerű volt. A tanítóképző államosítása során az orgonát átadták a Kollégiumnak. Az imateremben kívánták elhelyezni, az átépítésre – melynek tervét új diszpozíciós megoldásokat javasolva Zalánfy Aladár orgonaművész készítette – a Rieger Ottó Orgonagyárral kötött szerződést a Kollégium. Az Orgonagyár mégsem itt, hanem a Miskolc-

Tógát viselő teológiai hallgatók a Kollégium zászlójával

martintelepi református templomban építette fel a Képző volt orgonáját, mert a fentebb ismertetett okokból kifolyólag a Kollégium ennek a gyülekezetnek ajándékozta.

A kommunizmus idején az imatermet színházteremmé alakították át. A padok és a szószék a makkoshotycai református templomba kerültek. Az 1990-es években kezdődött a terem helyreállítása azzal a szándékkal, hogy nyerjen külsőségeiben is olyan jelleget, amely egyaránt méltó környezete az istentiszteleteknek és a kulturális rendezvényeknek. A belsőépítész tervező ifj. Újszászy Kálmán. Az orgonát az Aquincum Orgonagyár építette.

Hírek a Miskolci Lévy József Református Gimnázium életéből

„Lábam előtt mécset a te igéd, ösvényem világossága.” (Zsolt 119,105)

A Lévy újraindulása óta immár 9. alkalommal kondult meg az iskola egykori kisharangja, búcsúztatóul annak a 109 tanulóknak, akik a négy osztályban most kezdik meg érettségi vizsgáikat.

Az iskolai ballagás után az osztályok ünnepélyesen átvonultak a Kossuth utcai templomba, ahol a ballagási ünnepi istentisztelet immár hagyományosan került sorra. A több mint 1500 fős gyülekezethez Szűcs Endre egyházkerületi főjegyző szolt igei üzenettel. A Máté 21:33-41 részben olvasható szólósgazda példázatával

helyezte a fiatalok és a gyülekezet szívére Isten gondviselő jóságát és felelősségünket a ránk bízott szőlőskert művelésére.

A tanulók műsorral kedveskedtek ballagó társaiknak. Sík Sándor: Ember maradj című versét Magyar Judit és Lakatos Milán 9. C osztályos tanulók szavalták, Gyulai Tamás 10. D osztályos tanuló Einstein hitvalló gondolatait mondta el, majd a Lámpás csoport éneke után Kojcsa Péter 11. D osztályos tanuló szavaltá Henri Viscandi: Meghallgatott imádság című versét.

A 11. évfolyamosok nevében kedves gondolatokkal búcsúzott Balajthy Ágnes, a ballagó 12-esek nevében Nagy Melinda

12. D osztályos tanuló szolt a címben szereplő Igét is az itt maradók szívére helyezve, és Ottemberger Balázs énekelt.

Az igazgatói búcsúzó gondolatok után került sor a jutalmazásokra. Az iskolai jutalmazást követően dr. Rózsa Tibor főjegyző az egyházkerület „Tiszáninnen Református Diákja” díjat adott át Ábrám Dániel 12. A osztályos tanulóknak.

Az ünnepségen az intézmény énekkara többször is megszólalt, annak befejeztével a kivonuló diákokat az „Isten velünk viszontlátásra...” szép soraival búcsúztatta.

A búcsúzóknak névsora álljon itt emlékül:

12.A osztály: osztályfőnök Kerboltné Tóth Edit

Ábrám Dániel, Andrassy Gergely, Beniczki Zsuzsa, Berényi Ákos, Csikász Erzsébet, Homa Balázs, Juhász Ákos, Kádár Gergely Péter, Kapcsi László, Kocsis Zsuzsanna Csilla, Kovács Gábor, Kozma Eszter, Kretz Ádám, Kulin Gábor, Molnár Roland, Parajos Norbert, Szabó Orsolya, Szabó Ti-

bor, Szabó Pap Ákos, Székely László, Szilvási Péter, Takács Péter, Tardi Anna, Teleki Beáta, Terpák László, Uzsoki Ferenc Pál, Zsipi Ildikó

12.B osztály: osztályfőnök Hegedűs Gyöngyi

Bihari Krisztina, Boros Éva, Csanádi Tímea, Csurilla Orsolya, Derecichei Eszter, Fészki Szilvia, Gogolya Andrea, Hegedűs Csilla, Horváth Etelka, Kocsis Viktória,

Kóródi Tibor, Liptai Zsófia, Molnár Zoltán, Nagy Gábor, Péter Zsófia, Sárosi Gabriella, Sivák Zsófia, Trézsi Adrienn, Varga Attila, Vasas Gabriella, Veres Nikolett, Vincze Boglárka, Zöld Hunor

12.C osztály: osztályfőnök Szilágyiné Major Judit

Bata Livia, Bélteki Mihály, Bíró Gabriella, Borbély Eszter, Bóta Letícia, Csató Viktória, Csorba Csilla, Csősz Judit,

Dusnoki Kornél, Himer Réka, Hulvey Dóra, Huszti Tímea, Józsa Éva, Koncsol Ágnes, Korda Kinga, Kovács Tímea, Majoros Csilla, Monostory Nóra, Mórócz Gergő Zoltán, Pap Lilla Marianna, Pintér Anett, Ramada Judit, Regős Dalma Johanna, Rinkó Ágnes, Stelmach Tamás, Székely Enikő, Tóth Adrienn, Zsiborács Dóra

12.D osztály: osztályfőnök Búzasi József

Barsánszky Tamás, Bodnár Zsolt, Elekes Péter, Galamb László, Hangó Pál István, Huba István György, Juhos Petra, Kala Viktor, Kerekes Roland, Kiss Katalin, Kiss Zsuzsanna, Koszticza Krisztof, Kovács Diána, Kovács Ilona, Kovács Judit, Laczkó Eszter, Mató Vera, Molnár Boglárka, Nagy Gábor, Nagy Melinda, Oláh Péter, Ottemberger Balázs, Sallai Rajmund, Szabó Anita, Szakos Dénes, Szegedi István, Székely Péter, Szolnoki János, Takács Tímea, Vigh Bence, Zöld Krisztina

A megtapasztalt közösség fontossága

...mert igazán az válik énünké, amit magunk is átértünk...

A

tőségét kínálta fel az intézmény.

A program kísérleti jelleggel indult, egy osztállyal, és két év alatt kívánjuk elérni azt, hogy minden 10. évfolyamos diákunk 12 héten keresztül aktívan kapcsolódjon be a gyülekezeti vagy az intézményi szeretetszolgálatba. Célunk az, hogy tanulóink kilépve a gimnázium hétköznapi teendőiből, bepillantást nyerjenek Református Egyházunk diakóniai területeire, az elesettek, a megterheltek, a szükségét szenvedők mindennapi életébe.

A programban a gimnázium 10. A osztályos tanulói vettek részt, valamint segítő tanárokként Szabó Renáta osztályfőnök, dr. Molnár Miklósné igazgatóhelyettes, Tolnai Zoltánné és Szilágyi Zoltán.

Azok a helyek, ahol a tanulóink segíthettek és közös tevékenységükkel maguk is átélhették itt gondozott embertársaik sorát, az alábbiak:

Máon Református Szeretetotthon, Miskolc; Református Egészségügyi Otthon – Sajósenye; Lorántffy Zsuzsanna Református Kismamaház, Miskolc; Diós-

állásért, lelkesedésükért. Hadd álljon itt az osztály teljes névsora:

Ábrám András, Amriskó Zsolt, Anger Tímea, Bélteki Péter, Csáki Fruzsina

Erszébet, Farkas Dóra, Fekete Orsolya, Girones Marc, Ignác Éva, Izsó Balázs, Jáborcsik Levente, Kovalcsik Gergely, Kurmai Márk, Molnár Alinka Viola, Molnár Tímea, Papczun Petra, Pataky Lilla Adél, Pető Csilla, Seszták Adrienn, Szabó Zsófia, Takács Adrienn, Tóth Tamás, Uszoki András, Victor Sámuel

A programot szeretnénk továbbvinni, és két év múlva valamennyi 10. évfolyamos tanulót ebbe bevonni. Szeretettel kérünk javaslatokat a diakóniai szolgálattal kapcsola-

latban mindazoktól, akik ebben jártasak és szívesen segítenének intézményünknek és tanulóinknak.

A javaslatokat a programfelelőshöz kérjük eljuttatni a következő e-mail címre: tam.asnorbi@levay.sulinet.hu.

Ábrám Tibor, igazgató

Sípos Tamás, programfelelős

győri Református Gyülekezet, Miskolc; Tiszáninneni Református Egyházkerület Diósgyőri Óvodája, Miskolc

A gimnázium vezetősége és a programban részt vett tanárok és tanulók megköszönik intézményeink vezetőinek a programban való együttműködést, és a fogadókészséget. Köszönet illeti 10. A osztályos tanulóinkat a szolgálatban való helyt-

Reformátusok a Dél Keresztje alatt.

A

Dél Keresztje a déli félteke hasonlóan fontos csillagképe, mint az északi félteké a Nagy Medve - a Göncölszékér. Nemcsak tájékozódási pontot jelent a déli féltekén hajózóknak, de Ausztrália nemzeti lobogóján is megtalálható, csillagai a szövetségi tagállamokat jelképezve.

A Lévy József Református Gimnáziumnak ilyen távoli földrészen is van egy testvériskolája, a Sydney közelében működő Macarthur Anglican School. A Sydney-i Anglikán Egyházkerület által működtetett intézmény az óvodától a gimnáziumig közel 1100 tanulót nevel. A testvériskolai kapcsolat 1997-ben kezdődött. Szorosabbá 2000-től vált, amikor az ausztrál iskola ének-kar és zenekara látogatott Miskolcra. 2002-től a kapcsolat cserediákprogrammal és tanári látogatásokkal is bővült.

Évenként 2-2 cserediák tölthet 10-10 hónapot kölcsönösen intézményeinkben, és immár 6 Lévy tanár töltött 1-1 hónapot az ausztrál iskolában, tanulmányozva a testvériskolát, ismerkedve az ausztrál oktatási rendszer erősségeivel.

A Lévy igazgatója február és március során, immár második alkalommal látogathatott el a testvérintézmény meghívására és költségeire, és nemcsak az iskolát látogathatta meg, de találkozhatott a Sydneyben és közel 300 km-es körzetében élő református gyülekezetekkel is. A beszámoló elsősorban erről szeretne hírt adni.

Ausztráliában négy református lelkipásztor végez szolgálatot. Érdekesség az, hogy mindegyik Erdélyből származó.

Új Dél-Wallesben (New South-Walles) 7 helyen van magyar református istentiszteleti alkalom. A Sydneyben – Strathfield kerületben lévő református anyagyülekezet mellett – 5 másik kis „szórványgyülekezet” működik a régióban (Penrith, Katoomba, Cabberra, Newcastle, Liverpool), illetve van egy 7. református istentiszteleti hely is a Blacktown közelében működő Erzsébet Otthonban (magyar öregotthon). Valamennyi gyülekezetben Péterffy Kund református lelkipásztor végzi a gyülekezeti szolgálatot, és igyekszik összetartani a területileg is meglehetősen szétszóródott magyar reformátusokat. A lelkipásztor erdélyi lelkészcsalád gyer-

meke, de Sárospatakon járt teológiára. Így kötődik a Tiszáninneni Református Egyházkerülethez is.

Az anyagyülekezet körülbelül 150 főt számlál, a kis gyülekezetek 15-40 főt. Ausztráliában közel 48000 magyar él, így a reformátusok száma a kontinensnyi országban közel 9000 lehet. Körülbelül negyedik élhet ebben az államban.

Istentisztelet – bérelt templomokban

Sem az anyagyülekezetnek, sem a kisebb gyülekezeteknek nincs egyetlen ingatlana sem. Istentiszteleti alkalmakat az anglikán, a baptista, valamint a egyesítő (Uniting) egyháztól bérelt templomokban és gyülekezeti termekben tartják. A gyülekezeteknek nincs parókiája sem, így a lelkipásztor feleségével és közel egyéves kislányukkal albérletben laknak. Most kezdtek gyűjtést lelkészlakás és gyülekezeti ház vásárlása céljából, amely nemcsak a mindenkor lelkipásztor lakáskörülményeit oldaná meg, de saját gyülekezeti központként is működne.

Előregedő gyülekezetek

A gyülekezetek többségében idős tagokból állnak. Ők azok, akik ragaszkodnak hitükhöz. Sokan az anyaországi lelki indíttatást megtartva 40-50 év elteltével is fontosnak érzik hitbeli és nemzeti identitásuk őrzését. Az anyagyülekezetben istentisztelet minden vasárnap délelőtt van, csütörtök délután pedig bibliaóra, a kis „szórványgyülekezetekben” pedig havonta egy alkalommal, vasárnap délutánonként van istentisztelet. Alkalmuk nemcsak a magyarul hirdetett Igével való táplálkozás lehetőségét, hanem az egymással megélt testvéri közösség alkalmait is jelenti, hiszen többségük egy hónapig nem találkozik társaival. A gyülekezetekben a középkorúak és a fiatalok megtartása nagyon fontos misszió. Az immár hét éve szervezett nyári gyermek és ifjúsági

táborok nemcsak a gyülekezeti kötődést szolgálják, de anyanyelvi táborként is fontos szerepük van.

Szekularizáció és beolvadás

A magyar református gyülekezetek jövőjének szempontjából nagy gondot jelent az elvilágiasodás, valamint az angol nyelvi környezetbe való beolvadás. Az anyagi jólét, az anyagi javak birtoklása sokszor a lelki jólét, Isten élő igéjével való táplálkozás iránti vágyat csökkenti, öli meg. Ez Magyarországon sem ismeretlen kortünet. A már Ausztráliában született második és harmadik generáció sokszor már elveszíti magyar és református identitását, angol nyelvű iskolába járva és angol anyanyelvű házastársat találva magának. És mivel nyelvében és anyanyelven gyakorolt hitében él egy nemzet, lassan nemzeti identitásuk és hitbeli identitásuk is elsorvad.

Ezért is lenne fontos számukra a Magyarországgal való szorosabb kapcsolat, érezve azt, hogy tartoznak egy nagyobb közösséghez, a magyar reformátusok határon és kontinenseken átívelő nagy családjához.

Minden bizonnyal az ausztráliai magyar reformátusok is örömmel üdvözlék majd Zsinatunk május végén reménység szerint meghozandó döntését, hogy egy magyar református bárhol is éljen a világon, tagja a Magyarországi Református Egyháznak. Ez a lelki-szervezeti kötődés, ha sokszor jelképes is, de jövőbe mutató.

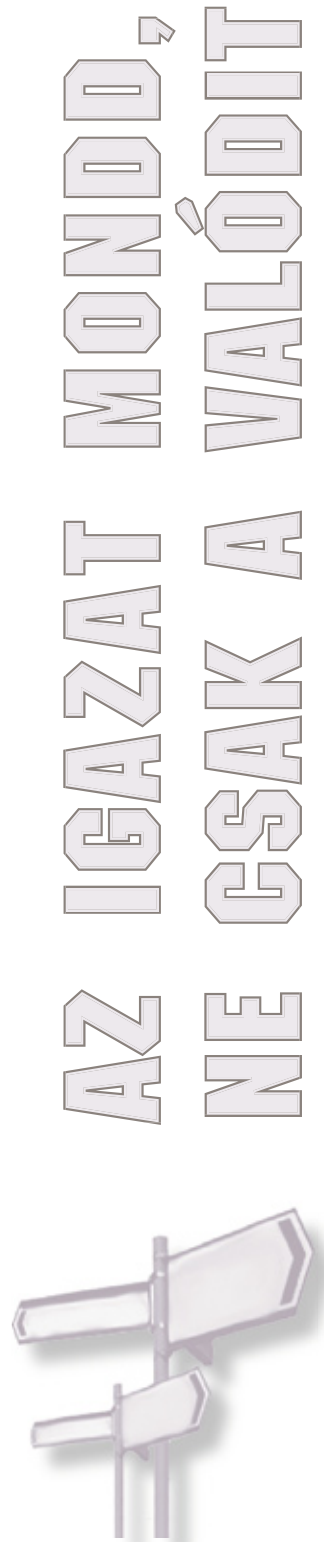
Gondoljunk rájuk imádságainkban

Amikor az elmúlt hónapokban a Magyarországi Református Egyház megkülönböztetett figyelemmel fordult a határon túli magyar testvéreink felé, és felhívta a figyelmet a velük való nemzeti és lelki közösség fontosságára, szabad nekünk ölelő karjainkat – gondolatban – messzebbre kitérünk és imádságban hordozni az ausztráliai magyar református testvéreinket is. Így gondoljunk imádságos szívvel a hét kis gyülekezet lelkipásztorára Péterffy Kund nagytiszteletű úrra, feleségére Rékára, aki saját gyermekükről való gondoskodás mellett a gyülekezeti szolgálatban a gyermekekkel és asszonyokkal való foglalkozásban is társa, valamint azokra a gyülekezeti tagokra, akikhez hétről hétre vagy havonta egy alkalommal ugyanúgy magyarul szól Isten hirdetett Igéje, mint tiszáninneni gyülekezeteinkben.

Istentisztelet utáni szeretetvendégség a Penrith-i Református Gyülekezetben. Az asztalfőn jobbról-balra: Riley Warren a testvériskola igazgatója, Péterffy Kund lelkipásztor és Ábrám Tibor igazgató

Öszeállította:
Ábrám Tibor, igazgató

Adalékok az ügynöklistához

Lista komédia

Nem gyógyító kéz érintette népünk halálos sebekben lassan elvérző testét. Títozatos, gonosz kezek újabb sebet ejtettek rajta. Fölkérésre adott hozzá-
szólásomnak azért adtam ezt a címet, mert benne van a „médiá” is. Majdnem fele.

„Személyes társadalmi tükör és egyház-tükör” a téma. A megjelent listákkal nem foglalkozik már senki. Én sem teszem. Csúpan annyit: jogszerűtlenek, hamisak, erősen megcsontkítottak, egyházellenesek is. Meg vagyok győződve, az „értékeseket” már rég megsemmisítették.

A mások megfigyelése, a besúgás, a jelentések messze túlterjedtek némi listákon. Tízezrek éltek belőle. Nem is rosszul. Elméleti fejtegetések helyett – kivételesen! – saját megtapasztalásaimból hozok fel morzsákat. A morzsák az egészről vallanak hitelesen. A Történeti Hivatalból kapott iratok bizonyítanak. A „Kemény” fedőnevű jelentést tevő „atyafi” volt.

Egy alkalommal négyen voltunk együtt valahol. Rendőrségi kihallgatásaim során, amelyek milyenségéről nem óhajtok beszélni, mivel én megtagadtam minden ismertetést az együttlétről. A kihallgató tiszt dühösen olvasta fel egy jelentésből, kik voltunk együtt, és miről beszélgettünk. Jelezve azt is, ők mindent tudnak. Nem tagadom, iszonyúan megszenvedtem a dolgot. Még jobban, mikor az egész debreceni egyházmegye lelkész-testületének esperesekkel, egyházmegyei gondnokokkal kibővített gyűlése követelte Debrecenből való eltávolításomat, idézem: „a Szent Lélek egységének csodálatos megtapasztalásával.” Azt a segédlelkészt, aki hónapok múlva papivizsga-dolgozatában leírta, hogy ezen a gyűlésen is az állam embere, az

AEH vezetője ütötte meg a legemberibb hangot: a vizsgáról „kidobták”, másik két társával együtt.

Ami a világi hatóságot illeti: vajon milyen „jelentések” alapján írták a V-150370 sz. szigorúan bizalmas jelentésükben rólam: „Az ellenforradalom idején aktívan részt vett az egyházi ellenforradalomban, mint a Mester utcai bethánista mozgalom vezetője. Abban az időben püspöknek is jelölték. Az egyházi ellenforradalom vezetője volt. ... Illegális bethánista csoportokat szervezett, úgy az államrend, mint (sic!) a haladó egyház vezetősége ellen.” Egy másik dokumentum szerint én szerveztem be dr. Czeglédy Sándor, dr. Török István, dr. Tussay János professzorokat. No meg a teológus ifjúság egy részét. Nem listák kellene. A mi portánkon maradvá, egész egyházi életünk megújulásért kiált. Bűnbánatban való megtisztulásért. Hiszen én csak egy esetet említettem a sok száz vagy ezer közül.

És mi mélyen hallgatunk. Erről is, másról is. Súlyos tévedés, hogy Isten túllépett ezen a kérdésen. Annál inkább nem, mert tíz- vagy százezrek szenvednek megalázottan és megszorítottan. Nem kevesen megkeményedetten elfordulva – nem akarok keményebb szót használni – egyházunktól.

Nem egyesek elítélését, megbélyegzését várjuk nagyon sokan. Bűnbánatot!

Csak annyit: vétkeztünk, és közösen kérni Isten megújító kegyelmét. Ez népünk megmaradásának kérdése is.

Evangélikus testvéreink részletesen fel dolgozták, és gyülekezeteik elé tárták ezt a kérdést. Országos Elnökségük bocsánatot kért a besúgások (egyházi) áldozataitól. Befejezésül idézem az Evangélikus Élet ez évi 11. számában „Júdások az egyházban?” című beszélgetés néhány mondatát. Egy készülő könyv írója mondja: „... ezt a munkát elsősorban a tanúságtevőkre akarjuk építeni. Azokra a méltatlanul elfeledett és megalázott emberekre, akik az egész életüket Krisztus szolgálatának szentelték... Ennek ellenére nem ők ma a példaképek, sem a társadalomban, sem az egyházban, hanem azok, akik egy kicsit önmagukat mentve, egy kicsit diplomatát játszva, politikus módon sokszor önös érdektől vezéreltetve élnek. Mi hisszük, tiszta jövőt csak tiszta példaképekre alapozva

lehet fölépíteni!” – Ha magamat nem merem is közéjük sorolni, egész szívemmel igent mondok rá!

Berényi József
nyugalmazott lelkipásztor, Sárospatak

*Beszélgetés az ügynöklistákról
Török István lelkész-vallástanárral*

Amikor ezt a számot elkezdtük tervezgetni, még igen aktuális téma volt az ügynökkérdés. Akkor jelentek meg a listák. Egy hónap elteltével ez úgy tűnik teljesen lecsengett. Miért van az, hogy az ügynökkérdés egy bármikor előkapható lufi a közelletben: ha akarom, felfújom, ha akarom, leengedem?

- Az ügynökkérdés téma. Az is igaz, hogy felfújható téma.

A legnagyobb baj mégis azzal van, hogy egy olyan politikai szervezet fújja fel, amelyik valamikor működtette ezt a rendszert,

illetve amely annak jogfolytonosságában működik, aki „csinálta” azt, hogy itt embereket megfélemlítettek, megzsaroltak vagy kecsegtettek, vagy csalással lajstromba vettek – és így „létrehozták” az ügynököket. Ha őrölük kiderül, hogy milyen módon vettek részt (szervesen) ebben a rendszerben, az „semmi gond”, az a „na és” kérdése, ahogyan Horn Gyula is ennyivel tudta le a problémát. Ha azonban egy velük szemben álló politikai képződmény valamelyik tagjáról derül ki, hogy bármilyen formában része lett ennek, akkor azt lobogtatják.

Az csak a nemzeti, keresztyén oldalon léteznek – ahol erkölcsöt és tisztaságot várunk el az emberektől –, hogy minden erkölcstelen-ség egy kudarc. A másik oldalon nem kudarc, tehát csak hasznos hozadéka van számukra.

Nézzük meg példaként Csurka István esetét. Róla „kiderült”, hogy egyetlen aláírás van vele kapcsolatban, és kiderült, hogy semmit nem is csinált, mégis minden lista az ő nevével kezdődik. Az igazi gazemberek neve mellé gyakran ártatlan neveket vesznek listába. Ez aljasság. És még inkább az attól, hogy az ezt felhasználók azoknak a vérségi, szellemi, vagy anyagi leszármazottjai, akik ezt az egész mocskos dolgot kitalálták és működtették. A másik jelentős probléma, hogy mindezt úgy hozzák elő differenciálatlanul, hogy akit kapcsolatba hoznak az ügynökséggel, az nemcsak személyesen szégyenkezhet, hanem gyermekei és unokái is megaláztatnak. Mert ők azt röstellik. Ettől sátáni ez az egész. Hogy ez a „banda” egyáltalán napirendre meri tűzni ezt a kérdést, és így bánnak el emberekkel, családokkal.

- Kinek van joga ezek után feltenni a kérdést, hogy ki volt ügynök és ki mit tett?

- Ezt a kérdést joga van felvetnie a nemzetnek, amikor képviselőt válasz, a közoktatásnak, amikor tanárt választ, az egyháznak, egyszóval olyan intézményeknek, akik azt kívánják, hogy akiket ők alkalmaznak, azok erkölcsileg is át legyenek világítva. Joga van továbbá megtudni mindazoknak, akik valamilyen értelemben igazoltan kárvallottjai voltak ennek az elmúlt rendszernek, hogy kik mit jelentettek róluk – amennyiben akarják tudni és van hozzá gusztusuk.

- Nem mondták még azt, hogy azért ilyen megengedő, mert közlebb-ről, rossz oldalról érintett a kérdésben?

- Erre egy válaszom van. Ha megengedi, átnyújtom az átvilágítási határozatot. Persze van, aki szerint ez sem ér semmit, hiszen megtörténhetett volna, hogy mondjuk eltüntetettek rólam szóló iratokat. Vagy ki tudja, hogy ha nem voltam III/3-as, akkor nem voltam-e III/2-es, stb. Pontosan ez az egész „ügy” célja: legyen mindenki gyanús, aki él.

- Az sem egészen világos, hogy kik azok az ügynökök. A megjelent listák alapján mindenki ügynök volt, aki aláírta, hogy az.

- A válasz megértéséhez egy másik kérdést kell föltennünk. Hogyan lett valaki ügynök? A szervezési kísérletek két változatát lehetőségek voltak megtagasztalni. Az elsőt, a zsarolást azért nem tudták megvalósítani, mert nem volt feleségem és nem voltak gyermekeim, illetve nem voltam annyira fontos. Ehhez tartozik, hogy a felmenőimmel kapcsolatban sem tudtak volna zsarolni, mert ők maguk köptek volna le, ha rájuk hivatkozva beállók ügynököknek. Ez azonban egy speciális eset. Mindenképpen tudomásul kell venni azonban, hogy egy jó gyermek, testvér, apa,

Volt persze szerényebb változata is a fenyegetésnek, amikor azt mondták, hogy ezt vagy azt tudják az illetőről, amiért bezárhatnák, de elfelejtik, ha aláír. Ebben a két esetben csak az ítékezhet, aki ezeken átmert. Egy letartóztatott, megfélemlített, vagy lelkiileg meggyötört ember aláírása felett ne törjön pálcát senki. Aki maga is átesett ezen, az ingathatja a fejét, hogy nem kellett volna, vagy nem így, vagy nem ilyen mértékben. Senki másnak nincs joga, hogy ítéletet alkosson – főleg nem annak a bandának, aki csinálta ezeket, vagy az ezt művelők utóda.

- Voltak talán olyanok is, akik önként lettek ügynökök. Talán naivitásból, talán egy szentnek hitt cél érdekében...

- Voltak, akik önként csinálták. Talán egy elhanyagolható kisebbség meggyőződésből, vagy egyszerűen csak formát adva, papírra vetve a „hűség” gyakorlatát. Ez azonban nem jellemző. Többen voltak a megzsaroltak és megfélemlítettek, és sokan voltak azok is, akik megkísértettek, tehát akiket például azzal a kecsegtetéssel lehetett beszervezni, hogy személyesen jobban érvényesülnek, gyermekük jobban érvényesül, előnyökhöz jutnak.

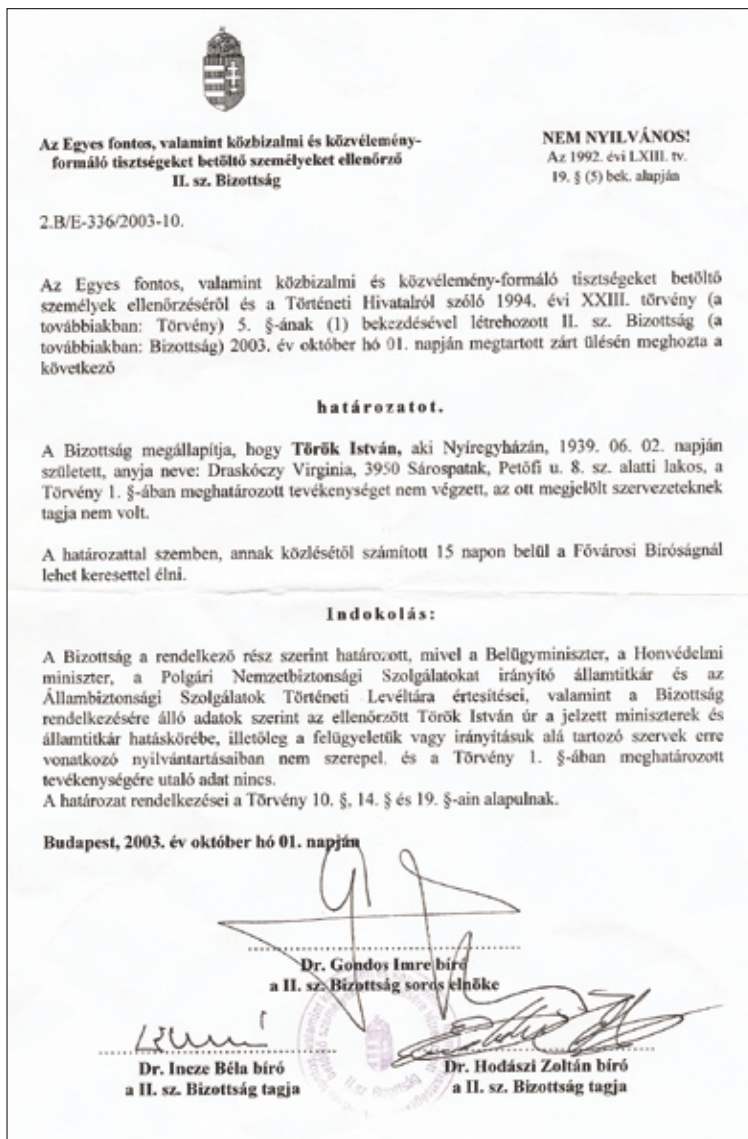
- Naiv a kérdésem, de miért volt szükség ennyi ügynökre?

- A rendszernek nem is igazán a jelentésekre volt szüksége. Inkább arra, hogy minél szélesebb körben éljenek az emberek tudatában annak, hogy ők gerinctelenek, gyávák, kiszolgáltatottak és kiszolgálók. Az ilyen emberek meghúzzák magukat.

- Kell-e tisztázni akkor a kérdést? Lehet-e tisztázni?

- Ez a válogatás nélküli, átgondolatlan, gonosz megoldás nem tisztázás. Ez a listázás csak fölösleges tragédiához vezet. Mert meg kell kérdezni, hogy aki aláírt, az mind elítélni való-e. Valakinek,

aki – tegyük föl – aláírt, de sosem jelentett, megjelenik a neve egy listán. Mi lesz azzal, ha van lelkiismerete és nem tudja egy legyintéssel letudni, hogy „na és”? Mi lesz ennek az embernek a családjával? Pedig sosem jelentett. Vagy ha jelentett, haszontalan dolgokról írt. Tehát ha például az egyház azt mondja, hogy kérem valaki átvilágítását, azt is meg kell vizsgálnia, hogy jelentett-e és főleg azt – ez a

amikor azt hallja, hogy ha ezt nem írod alá, akkor a feleséged elveszti a munkáját, a fiad nem tanul tovább etc., akkor meginoghat. Gyakran alkalmaztak fenyegetést is a szervezés érdekében, mégpedig igen sok formában. A fizikai bántalmazás kilátásba helyezése és gyakorlása gyakori volt. Ha valakit jól megvernek és megkínóznak, majd elé tesznek egy papírt, és utána kiengedik...

legfontosabb – hogy mikről szólnak a jelentések. Mert az esetek többségében az derül és derülne ki, hogy az illető tudatosan semmilyen tényleges, fontos vagy ártó információt senkiről nem közölt. Alapos vizsgálódás és mérlegelés után kiderül, nincs károsultja a dolognak. Ha van károsultja, akkor őt kell megkeresni és megkérdezni, akarja-e tudni, hogy ki tett róla ártalmas jelentést, jelentéseket. Ha akarja, tudja meg. És persze lehessen következménye a jelentőre nézve.

- *Akarná tudni, hogy kik és mit jelentettek Pista bácsiról?*

- Nem. Több nevet is a „fülembé súgtak”, akik jelentettek rólam – vagy igaz, vagy nem –, ők azonban hozzám a mindennapi életemben jók voltak. Egyébként mit is lehetett egy hejőbábai lelkészről jelenteni, akiről nem volt nehéz tudni, hogy nem szimpatizál igazán a rendszerrel?

- *Ennek van egy másik oldala is. Nagyon sok lelkész neve forog közszáján: a pletyka, a tisztázatlanság igen ártalmas lehet.*

- Rólam is mondták, hogy én is ügynök voltam – nyilvánosan. Ha az ember tudja, hogy tiszta, kikéri a „papírt”, és el van intézve. Ezt adtam oda. Ha valaki tudja magáról, hogy aláírt, de nem ártott senkinek, az is kikerheti az átvilágításáról szóló határozatot.

- *Akinek vaj van a fején, az nem fog íyet kérni...*

- Igen, ilyenkor vagy a károsult joga, vagy az őt alkalmazó intézmény joga, hogy kérje ezt. Mint az erkölcsi bizonyítványt. De minden esetben igaz, hogy nem az az első lépés, hogy listákat közlünk, hanem a tájékozódás és a mérlegelés. Ezek persze illuzórikus dolgok. Mert ma inkább úgy megy, hogy nem baj, ha valakiről kiderül, hogy ügynök volt. Valamikor még azt hittem, hogy a magyar nép demokratikusan létrehoz egy gyökeres, szellemileg is megvalósuló rendszerváltást. Akkor az volt a kérdés, és az én első reflexem is, hogy ne kezdjük üldözni ellenségeinket. Aki abban a rendszerben jelentős pozícióban volt, az úgyis kikerül belőle, és olyanok fognak a helyére kerülni, akik tiszták. Gondoltam én. Bocsássatok meg és szeressétek ellenségeiteket. Azóta azonban kiderült számomra, hogy ennél antikrisztusibb, rombolóbb, saját nemzetét gyilkoló banda nem létezik. Ezekről kell a leplet lerántani. Aki gazember volt és az is maradt. Mert aki meg nem tér, arra csak a régi igazság marad: kutyából nem lesz szalonna.

- *Vannak-e korunknak hasonló kihívásai, jelenségei?*

- Ahol hatalom van, ott érdekek vannak. Ahol érdekek vannak, ott érdekellentétek is léteznek. Kialakulnak klikkek, lobbik, pontozzák, hogy ki hova tartozik. Ma is meg lehet kérni valakit egy másik érdekcsoporthoz tartozóval kapcsolatban, hogy nézze meg, az illető mit csinál, miket mond, mik a „gyenge” pontjai. Jönnek-mennek a hírek, és aki jó szolgálatot tesz, az megkapja a koncot. Az emberi aljassághoz és júdassághoz nem kell kommunizmus vagy szocializmus. A kommunizmus, a szocializmus csak intézményesítette ezt, rendszert csinál belőle.

Ez emberi. Bukott emberi. Megoldás mégis van. A megoldás a „na és” kérdések és az egyént és családot tönkretévő aljas megszegyenyítések helyett a jogos kérdés-feltevésekben és a gondos mérlegelésekben rejlik. Így jöhet létre az az állapot, hogy Isten előtt állunk meg alázattal és lehajtott fejjel, az emberek előtt azonban egyenes gerinccel járhatunk.

(Barnóczki Anita)

Ügynökökről másképp

Azokban a napokban két gyülekezetben szolgáltam. Egy nyári délután temetni mentem a szomszéd faluba. A párt (talán nem kell mondanom, hogy melyik) nagyhatalmú titkára leintette a szocialista nagyipar száguldó csúcsteljesítményét (akkoriban úgy nevezték, hogy Trabant), s kérte, hogy vinném el őt is, mert jó embere volt a halott. A nagyjából tízpercnyi menetidő során felhívta a figyelmemet arra, hogy lélek nincs, másra már nem emlékszem. Az viszont megmaradt világosan bennem, hogy a kiszálláskor karomat megfogva visszatartott egy pillanatra, és jelentőségelteljesen azt mondta: „szeretném, ha tudná, hogy én magáról nem írok semmi rosszat.” Nem voltam már naiv, egyet-mást

tudtam a működő szocializmusról, azt is, hogy készülnek jelentések. Világos volt az is számomra, hogy bizonyos funkcióhoz hozzá tartozott a jelentésírás. Ilyen volt a párttitkári beosztás is. De éppúgy jelentett a tanácselnök, az iskolaigazgató és még sokan mások. S bizony nem volt ez másként az egyház kebelén belül sem. Itt is voltak olyan tisztségek, amelyek betöltéséhez egyszerűen hozzá tartozott a hatalom rendszeres tájékoztatásának gyakorlata. Például 1971-ben az állam, a két fél kiváló viszonyára hivatkozva, lemondott arról a jogáról, hogy a Magyarországi Református Egyházban a püspöknél alacsonyabb tisztségben lévők választása esetében az előzetes hozzájárulást gyakorolja, ennek jogát lényegében a püspökökre ruházta. Azokon a bizonyos ügynöklistákon szereplő volt református püspökök tehát nem tekinthetők titkos ügynököknek, ők a „jó viszonyból” kifolyólag tették, amit tettek. A szocializmus alaptermészetét meghatározóan jellemezte ez a gyakorlat. Nem közömbös, hogy ebben a „rendben” az egyházi hivatalban lévők izzadva vagy önként és dalolva jelentettek.

Persze, azt is tudom, hogy voltak azért ügynökök is, akik kiszolgáltatása éppen azt célozná, hogy megfélemezünk a rendszer „alaptermészetének” működtetőiről.

Sokakban azért vetődik fel az ügynökdézés tisztázásának igénye, mert szeretnék véglegesen lezárni a kommunizmust. Nekik ne legyenek illúzióik: a kommunizmus nem zárható le, velünk él tovább. Ennek a rendszernek a lényege ugyanis – minden más híreszteléssel ellentétben – a gátlástalan önzés, persze „a dolgozó nép nevében és érdekében” hamis szöveggel körítve. Ez a rendszer ma is velünk él, csak most nem úgy hívják. Annyiban is a régi, hogy ugyanazok működtetik. Ebből egyetlen egy kivetett út létezik: az Isten Országá. Az pedig, mint hallottuk, elközelített. Erre nézve egyetlen helyes döntés létezik:

„Térjetelek meg és higgyetek az evangéliumban”. Ajánlatom talán népszerűtlen bizonyos körökben: ne foglalkozzunk az ügynöklistákkal.

Ahelyett, hogy a jelentgető hivatalos egyháziakkal foglalkozunk, inkább tárjuk fel és ismertessük meg a mártír és hitvalló atyafiak bizonyágtévő életpályáját, mert *ők* az igazi „példányképei a nyájnak”.

Dienes Dénes

Gondolatok egy református családsegítő szolgálatról

Zsinatunk úgy határozott, hogy ez az év a család éve legyen, tehát próbáljunk meg több figyelmet szentelni a családoknak. Missziói lelkületünket nem adhatjuk fel, mert nagyon sokan várnak segítségünkre. A népszámlálás adatai megmutatták, hogy még nagyon sokakat nem értünk el. Korunk embere gyakran küzd az egyéni, a társas és a családi problémákkal, amikhez nem kap, vagy nem mer segítséget kérni. Krisztusi kötelességünk keresztyén módon segíteni.

Tavaly karácsony előtt a gyülekezetek lelkipásztorainak elküldtünk egy űrlapot, melyben egy Református Családsegítő Szolgálat ötletével kapcsolatban kérünk véleményeket, ötleteket. Összesen 35 válasz érkezett vissza, amely a kritikáival, ötleteivel, bátorításával, iróniájával nagyon megmozgatott, elgondolkoztatott minket.

Jellemző problémák a gyülekezetekben:

Egyértelműen leszűrhető volt, hogy a gyülekezetekben ugyanúgy jelen vannak a társadalmunkat érintő nehézségek, problémák, élükön a családi konfliktusokkal, az ezekkel összefüggő vagy teljesen különálló alkoholizmussal, valamint a gyerekek, fiatalok magatartászavaraival.

Több lelkipásztor testvérünk megjelölte a növekvő elszegényedést, jelezték a problémák tagadását, takarását és a depressziót.

A kérdőívekből kitűnt, hogy más problémákat észlelnek a városban dolgozó lelkészek, mint akik a kis falvakban, szórvány gyülekezetekben szembesülnek a mindennapok nehézségeivel. A legtöbben (32 igen mellett 3 nem válaszolt erre a kérdésre) egyetértettek azzal, hogy szükség lenne egy csapatra, ami ezekkel a problémákkal foglalkozik. Ezzel együtt konkrét elvárások is megfogalmazódtak a team munkájával kapcsolatban: „Istentől kapott elhívás, jó szakmai felkészültség, alázat, hatékony munka, gyors információszolgáltatás.” A vélemények a magas elvárásokkal egyenes arányban tükrözik azt is, hogy ez az ötlet nem lenne megoldás a problémákra, nem vennék a szolgáltatásokat igénybe.

Információk fontossága:

Szociális szakemberként jó volt olvasni, hogy az információkat nagyon fontosnak (14-en fontosnak, 20-an nagyon fontosnak) tartják a lelkészek és igényelnék azt, hogy naprakész információkat kapjanak ellátásokról, támogatási formákról, lehetőségekről. A lelkészek többsége (30 igen, 5 nem) szeretné mélyíteni ismereteit a felsorolt problémákban, illetve speciális témakörökben (pszichológia, jog, család, ...), ugyan-

akkor többen megfogalmazták azt is, hogy aki akarja, az magától is megszerezheti ezeket az információkat, ismereteket. Volt, aki úgy vélekedett, hogy nem keltenek ezek az információk, mert nem oldják meg az előforduló problémákat.

Örültem akkor is, amikor többen jelezték, hogy ismernek olyan embereket, akik tudnának egy ilyen csapatban dolgozni, és szívesen ajánlanák őket ebbe a szolgálatba. A többség fontosnak tartja azt is, hogy egy ilyen szakmai csapat vállalja fel, hogy az eldugott településeken is elérhetőek legyenek a szolgáltatások.

Mit kellene csinálnia egy Református Családsegítő Szolgálatnak:

Arra a kérdésre, hogy mivel is kellene foglalkoznia egy ilyen Szolgálatnak, álljon itt a lelkészek felsorolása:

Isten igéjével, szakmai kérdésekkel, gyakorlati megvalósítással, továbbképzéssel, lelki és anyagi támogatással, gyűjtések szervezésével, orvosi szaksegítséggel, eligazítással jogi útvesztőkben, tájékoztatással, előadások tartásával a gyülekezetekben, önkéntes segítők megtalálásával, közösségi alkalmak szervezésével, nagycsaládosok segítségével, református családok támogatásával, családok gyülekezeti munkába való bevonásával, prevencióval, jegyes oktatás terjesztésével és vonzóvá tételével, széthullóban lévő házasságokkal, problémák felkutatásával, utógondozással, házassági tanácsadással, tréningek, felvilágosító programok szervezésével, idősök támogatásával, lelkigondozással, neveléssel, anyagi segítségnyújtással.

A fenti felsorolásból úgy gondolom, hogy a lelkészek már most tudnának feladatokat adni egy ilyen csapat számára.

Merre tovább?

A válaszok számomra elsősorban azt jelentik, hogy tovább kell menni, tovább kell lépni egy ilyen szolgálat megvalósításában, ugyanakkor arra is rávilágítottak, hogy mennyire fontos az Isten előtti csend ebben a kérdésben is. Mennyire nem elhanyagolható, hogy a lelkészek egyetértsenek, a gondolataikat, ötleteiket, érzéseiket együtt tudják megbeszélni ebben az ügyben is. Kérem lelkész testvéreinket és gyülekezeti tagjainkat, imádkozzanak ennek a Szolgálatnak az ügyéért, helyéért egyházkerületünkben. Továbbra is várjuk az ötleteket, elképzeléseket, szakembereket, akik lépnének, áldoznának ezért az ügyért.

Rácsok Balázs

intézményvezető, szociális munkás,

Miskolc (Magyar Ökumenikus Segélyszervezet)

Gecse Attila,

lelkipásztor, Miskolc

ÖZSÓ

A Tiszáninneri Református Egyházkerület rádióstúdiójában szerkesztett műsorok meghallgathatók:

Európa Rádió Miskolc

90,4 Mhz hullámhosszán:

ÚTRAVALÓ - hétfőtől szombatig reggel 7.20, vasárnap: 6.50

Mi újság itthon? (református magazin)

és Interaktív lelkipásztori óra: péntek 19-20 óra között

Isten előtt csendességben: vasárnap délután 15.30

Esti mese: naponta 19.30

Magyar Rádió Észak-Magyarországi Regionális Stúdió AM 1116 KHz:

Kéthetente vasárnap, minden páratlan héten 7.30 - 8.00

On-line: www.miskolc.radio.hu

Magyar Katolikus Rádió Eger:

Kéthetente minden páros héten szombaton 15.30,

ismétlés vasárnap 9.05

Hatvan: 90,0 Mhz; Eger 91,8 Mhz;

Miskolc 95,1 Mhz; Sátoraljaújhely 90,6 Mhz

On-line: www.mkr.hu

Parókia Református Portálon:

www.parokia.hu

Mozaikok

2005. áprilisában lelkes és elkötelezett lelkipásztorok (és nem egy esetben gyülekezeti tagok) keltek útra, hogy viszonyozzák a határon kívül rekesztett magyar gyülekezetek lelkipásztorainak látogatását, vagy egyszerűen csak kapcsolatokat teremtsenek, vigasztaljanak, Igét hirdessenek. Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Délvidék, Horvátország magyar református gyülekezetei fogadták a „látogatókat”. Bár rengeteg élményt, beszámolót közölhetnénk, hisz minden résztvevő rengeteget mesélhetne, álljon itt 3 leírás jelzésként az erősödő mégis-kapcsolatoknak, mégis-testvérségnek.

„Viszont” szolgálat

A 2004. december 5-ét megelőző időben a határon túli lelkészek sorából Novajdrányba ugyan nem érkezett vendég szolgálattévő, mégis az ügy iránti elkötelezettségből jelentkeztem a „viszont” szolgálatra. A beosztás és a személyes ismereten alapuló választás szerint a felvidéki Szepsi gyülekezete és a kárpátaljai Bene és társ-egyházközségei jelezték fogadó szándékukat. Mivel gyülekezetünknek nincs testvérgyülekezeti kapcsolata, s ezáltal igazán jelentős rálátása sem a határon túliak életére, úgy döntöttünk, hogy lehetőség szerint mindkét alkalommal a gyülekezet kisebb létszámú küldöttsége is elkíséri a szolgálatot végző lelkipásztort. A húsvét utáni hétvége helyettesítő szol-

gálatára Papp Szabolcs ünnepi legátusunk vállalkozott, így vasárnap reggel nyugodtan indulhattunk el hatan a határ felé, majd a problémamentes átkelés után hamar megérkeztünk Szepsibe, ahol a település református temploma megszíri felhívja magára az arra járók figyelmét. Gábor Lajos nagytiszteletű úr és kedves családja nagy szeretettel fogadott bennünket, bemutatva az állandó átalakulás, szép fejlődés jelen pillanatnyi állapotát. A rövid ismerkedés és beszélgetés után együtt mentünk Zsarnóra, ahol a kis gyülekezet lelkes közösségével találkozhattunk és vehettünk részt közös istentiszteleten. Az Igét a Lukács 16,26-ból olvastam fel:

„...miközöttünk és tiközöttetek nagy közbevetetés van...”

Sajnos, nem sikerült a népszavazás alkalmával ezt a távolságot csökkenteni, de a történelem Ura mindazokról gondoskodik, akik jelen állapotukban nem felvállalkodtak, vagy elbizakodottak. Miután Szepsibe visszatértünk, az ottani népes gyülekezet előtt hirdethettem Isten igéjét a szintén Lukács evangéliumából való ige, a 13,1-9 versei alapján, ahol Jézus figyelmeztető szava hangzik el kétszeresen is, hangsúlyossá téve a megtérés szükségességét a megtartatás szempontjából. A világ állapota meg lehet terhelve galád, istentelen szándékokkal és cselekedetekkel, de mindezek fölötti Urunk van, aki összeköt bennünket határon belül és kívül egyaránt – politikai erők játéktól függetlenül. A vendéglátó gyülekezet az Ige szíves fogadása és megbeszélése után kedves megvendégléssel gondoskodott rólunk, majd a várost megtekintve tovább beszélgettünk az élet aktuális és állandó dolgairól. A jó hangulatú, baráti és testvéri találkozás, illetve kölcsönös ajándékozások után megállapodtunk a további kapcsolattartás fontosságában, és elbúcsúztunk egymástól.

A kárpátaljai meghívásnak eleget téve gyülekezetünkben 7 fővel indultunk el a bizonytalan határátkelés irányába. A távolság és a határátkelés komplikációi miatt eleve 2 napot szántunk erre az útra, így már szombat reggel elindultunk. A hosszúra nyúlt várakozás után délre sikeresen átjutottunk a határnak arra az

oldalára, ahol már számunkra egy megjelenésében is más világ képe tárult elénk. Első úticélunk Ungvár volt, onnan Munkácsra mentünk, ahol már várt az ott szolgáló novajidrányi diakóniai önkéntesünk, aki munkaterületét, a cigány gyülekezetet bemutatta. A belvárosi református templom és a vár megtekintése után érkezünk meg késő délután Benére, ahol a lelkész házaspár ismerősként fogadott bennünket. A közös beszélgetés után megtekintettük a Kulturális Örökség Minisztériumának segítségével gyönyörűen felújított református templomot, majd a szállásadó gyülekezeti tagokhoz mentek el a vendégek. Vasárnap reggel 9 órától délután 1-ig folyamatosan istentiszteleteken vettünk részt 3 gyülekezetben, ahol mindhárom esetben szép létszámú református gyülekezet gyűlt egybe az Ige hallgatására. Benén az 1Thesszalonika 5, 12-28 alapján hirdethettem az ígét, a változó világban a „gyermekké válás”, tehát az inthető és az Atya szavát meghallgató állapot elérésének szükségességére. Hálát

adtunk, hogy ebben a gyülekezetben is folyamatosan hirdettetik Isten ígéje ékes magyar nyelven szép létszámú gyülekezet előtt. A közös fényképezkedés után a csetfalvai templom harangszava és ünneplőbe öltözött gyülekezete várt bennünket. Itt az 1Mózes 3, 1-11 alapján szólt az Ige arról, hogy a mentegetőzés szava milyen régi keletű az ember életében, holott ezzel sem megoldva, sem pedig a helyére téve nincs az elkövetett bótás. A másik emberben való hibakeresés helyett forduljunk oda a kegyelem forrásához: a mindig irgalmas Úrhoz. A harmadik szolgálat abban a faluban volt, ahol néhány éve az árvíz mindent elvitt, még a templom is víz alatt állt, és csak csónakon lehetett abban az időben megközelíteni a települést: Sárosoroszit. Itt akkora gyülekezet gyűlt egybe az Isten házában, hogy csak a templom előterében elhelyezett pótpadokon jutott hely a későn érkezőknek. A Lukács 14,12-20 alapján a királyi menyegzőre történt meghívás ígéje által szólt a biznyságté-

tel. A felséges Isten szavára nem lehet nemet mondani, s ezt jól példázta a népes, (ebédidőben sem a kifogásokat kereső) templomi gyülekezet is. A későre nyúlt, családi környezetben elköltött, szeretettel tálalt vasárnapi ebéd után még egy rövid kirándulást tettünk a Tiszaújlak melletti határátkelőhely mellett felállított Turul emlékműhöz. A hazautazás késő estére maradt, de azzal a reménnyel váltunk el, hogy viszontláthatjuk vendéglátóinkat gyülekezetünkben, még akkor is, ha ennek komoly anyagi akadályai vannak a határátkelés procedúrái miatt. Ezt a nagy szeretetet nem lehet viszonzás nélkül hagyni, noha kétség nélkül a decemberi népszavazás legnagyobb kárvallottjai éppen az erdélyi és még inkább a kárpátaljai magyarok lettek.

Gyülekezetünk tagjaival együtt hálások vagyunk Istennek ezért az elkészített ajándékért, amit ebben a két szolgálatban tapasztalhattunk meg.

Szanyi Bertalan, Novajidrány

„Válasz” Baranya és Szlavónia református Magyarjainak

Csonka-Magyarország határain kívül rekesztett, újra „elutasított” testvéreinket említve legtöbbünknek Erdély, Kárpátalja, vagy Felvidék magyarjai jutnak eszünkbe. Ritkábban említjük délvidéki és még ritkábban horvátországi reformátusainkat. Baranyai és szlavóniai testvéreink nem voltak december 5. előtt Magyarországon prédikálni, mégis „viszonzozhattuk” – ha nem is látogatásukat, de megtagadott arcuk mögé rejtett „anyaországiak” iránti mégis-szeretetüket.

Négyen indultunk útnak, két „újonc”, akik ismeretlenül is szeretettel gondoltak a horvátországiakra: Kovács József sárospataki lelkész-vallásánár és felesége, Hegedűs Ágota (szintén lelkész és vallásánár). Nyitott szívvel-lelélekkel készültek a találkozásra. Rácsok Gabriella a Teológiai Akadémia részéről, és én (nem merem úgy írni: „jómagam”) amolyan „hátrányoshelyzetűgyermekpásztor”-ként már szinte hazatérünk barátainkhoz: lekipásztorokhoz, gyülekezeti tagokhoz, gyermekekhez.

10 gyülekezetben 11 istentiszteletet tartottunk: Haraszi, Kórógy, Rétfalu, Bellye, Várdaróc, Laskó, Kő, Karancs, Sepse, és Pélmonostor gyülekezeteiben hirdethettük Isten Ígétét. Négyen négyféleképpen: hálát adva létükért, hűségükért és szeretetükért, biztatva, Krisztusra mint Reménységünkre mutatva, bátorítva.

Áldott alkalmakat nyerhettünk a gyülekezeti együttlétekből, és ugyanígy az asztalok melletti beszélgetésekben. Számunkra tanulságokkal, számukra...reméljük, egy csöppnyi új erővel...

Barnóczki Anita
lekipásztor

Kolozsváron jártam

A

prilis 10-én a kolozsvári Bulgária telepi gyülekezet vendége voltam. Mint sokan mások, örömmel készültem az utazásra, az igehirdetésre. Voltak már Kolozsváron előttem mások is, ezért a gyülekezet lelkésze azt írta egy levélben: ne gyere magyarzkodni, a politikai utalásokat hagyd otthon, itt evangéliumra van szükség, ha azt tudod hozni, várunk szeretettel. Ez a levél meglepett, ugyanakkor örömmel töltött el. Nem kell olyanon törni a fejemet, amihez nem értek, hogy szép beszédet mondjak. Azt kérték, amire elhívást, megbízást kaptam. A zsoltárok 67,1-3 alapján hirdethettem Isten üzenetét, amit a gyülekezet örömmel fogadott. Senki nem gratulált, de sokan köszönték.

Azt éreztem, hogy nem az a fontos: határon túli lelkész vagyok, hanem az, hogy Isten élő, aktuális üzenetét adom tovább.

Ennek jele számomra, hogy a gyülekezet nyári táborába meghívtak, szóljak majd közöttük újra.

Victor János, Nagyvisnyó

A csillagok örökké élnek?!

A mikor feltekin-tünk a csilla-gos égre, tisz-ta időben szabad szemmel az egész égbolton elvileg 5-6000 csillagot láthatnánk. Ez a szám azonban már egy közepes távcsövet használva is 50-100000-re nő, a legnagyobb földi teleszkópokkal pedig már mintegy 10 milliárdra tehető az észlelhető csillagok száma. Ez azonban még mindig csupán töredéke az Univerzum csillagainak, melyek mozdulatlan-sága nyugalmat és békességet sugároz felénk. Meghitt pillanataink-ban talán már válasz-tottunk is magunknak közülük.

Azt azonban, hogy a számunkra látható több ezer csillag kö-zül melyek léteznek még e pillanatban is, nem tudjuk. A csilla-gok ugyanis az embe-rekhez hasonlóan szü-letnek, élnek, majd vé-gül meghalnak. A ha-lálukról azonban csak jóval annak bekövet-kezése után adnak hírt nekünk.

A világegyetem rej-tett zugaiban ma is születnek csillagok, ezeket a helyeket ta-lálón csillag-bölcsődéknek ne-vezzük. Itt a hidrogén és a héli-um felhőkre tömörülve a gravitá-ció-s vonzás miatt összesűrűsödik – így a gáz egyre melegebbé válik – majd kb. 5 millió fok körül olyan folyamat indul be, mely során a hidrogénből hélium lesz, és köz-ben energia szabadul fel, melyet a csillag fény és hő formájában kisugá-roz. Ez az állapot – a csillag tö-megetől függően – néhány milliárd éven át fennmarad.

A csillag életkora a tömegétől függ. Minél nagyobb a csillag tö-

mege, annál pazarlóbban bánik a kincseivel. Szerencsére a mi Na-punk nem tartozik a nagytöme-gű csillagok közé, így csak lassan „égeti” a hidrogénjét.

A hidrogén héliummá való át-alakulásáról egy érdekes dolgot szeretnék megemlíteni. Amikor a csillag belsejében két proton talál-kozik, nem lépnek minden esetben kölcsönhatásba. A legtöbb eset-ben a két részecske csak „körbe-táncolja” egymást, majd tovább-állnak. Átlagosan 14 millió év tel-lik el, amíg egy proton kölcsönha-tásba lép egy másikkal (természe-tesen a részecskék nagy száma mi-

kiskanálnyi belőle itt a földön kö-zel egy tonnát nyomna.

Ez az állapot azonban csak azt jelenti, hogy a csillag többé már nem bocsát ki fényt. Látszólag a csillag meghalt, a fény viszont, me-lyet addig kisugárzott, tovább bo-lyong a világegyetemben, és azt adja hírül, hogy a csillag még él.

Ha például, a mi Napunk hir-telen felrobbanna, mi erről csak nyolc perccel a robbanás után sze-reznénk tudomást, hiszen a fény ennyi idő alatt ér a Napból a Föld-re. Ha a Napot leszámítva, a hoz-zánk legközelebb lévő α Centauri nevű csillaggal történe mindez, a

robbanás fénye 4,3 évet utazna, amíg mi erről tu-domást szereznénk. Te-hát a csillag már rég ha-lott, miközben mi itt a földön még évekig gyö-nyörködünk a fényében, és a haláltusájáról mit sem tudunk.

Vannak olyan csilla-gok, melyek sokmillió, sőt olyanok is, melyek többmilliárd fényévnyi-re vannak tőlünk. Ami-kor egy ilyen távoli objek-tumot vizsgálunk, egyide-jűleg időben is nagyon tá-voli dolgot nézünk, mert azokat az égitesteket, me-lyek többmilliárd fény-évnyire vannak tőlünk, olyan állapotukban látjuk most, mint amilyenek többmilliárd évvel ezelőtt voltak.

Így, ha ebben a pillanatban felnézünk az égboltra, valójá-ban a sokmillió évvel ezelőtti ál-lapotot látjuk, és nem tudhat-juk, hogy melyik csillag létezik még és melyik nem.

Lehetséges, hogy az a csillag, amelyben éppen most gyönyörkö-dünk, már évmilliók óta kihuny-t, mi mégis biztosak vagyunk abban,

att az égés folyamatos). Ha ez nem így történne, hanem minden talál-kozáskor létrejönne az összekapcsolódás, akkor a mi Napunk már rég elégette volna a hidrogénjét, és nem táplálhatna minket energiával még közel 4,5 milliárd éven át. Ez a mi kegyelmünk.

Azonban egyszer minden csillag élete véget ér – így a mi Napunké is –, és a legtöbb csillag ún. fehér törpévé zsugorodva fejezi be éle-tét. A fehér törpe azután 1-10 mil-liárd év alatt hűl ki és válik láthatat-lan fekete törpévé, melyben olyan nagy az anyag sűrűsége, hogy egy

hogy létezik, hiszen csodálattal figyeljük ragyogását.

Felmerülhet tehát bennünk a kérdés: meghalnak-e a csillagok, hiszen ha valaki távolabbról szemléli a csillagot mint mi, számára – a távolságtól függően – még létező, mikor mi már hírt kaptunk a haláláról.

Így valójában minden valaha született csillag ott ragyog az égbolton, csak a megfelelő helyről kell figyelniük, amint azt Ézsaiás próféta könyvében olvashatjuk (40,26):

„Emeljétek föl a magasba szemeiteket, és lássátok meg, ki teremte azokat? Ő, a ki kihozza seregöket szám szerint, mindnyá-

ját nevén szólítja; nagy hatalma és erőssége miatt egyetlen híjok sincsen.”

Szabó Attila tanár
Sárospataki Református Kollégium
Gimnáziuma és Általános Iskolája
(Felhasznált szakirodalom: SH atlasz)

Templomtornyok állatai

Az alábbiakban két olyan állatcsoportról szeretnék rövid ismertetést nyújtani, és segítséget kérni védelmükre, amelyekkel a templomok lelkészei, gondnokai, kezelői kapcsolatba kerülhetnek. Természetesen eltérő hozzáállással, van aki kimondottan örül ezeknek a fokozott védelem alatt lévő állatoknak mintegy kuriózumként kezelve azokat, vannak, akik közömbös hozzáállással megtűrik őket, de sajnos még most is akad, aki kimondottan idegenkedik, esetleg üldözi is ezeket az ártalmatlan teremtményeket, babonát, szemetelést tulajdonítva nekik.

Ezeknek az állatoknak utolsó menedékhelyül szolgálnak templomaink tornyai, padlásai, és védelmük érdekében legtöbbet a templomok kezelői, lelkészei tehetnek.

E két állatcsoport: a baglyok és a denevérek. Országos felmérésükre, megmentésükre többféle természetvédelmi szervezet is indított programokat, melyek a területenkénti templomban lakó fajok felméréséből, fajuk és példányszámuk meghatározásából, valamint esetleges védelmi tevékenységekből állnak.

Hogy miért szükséges mindez? Elsősorban a denevérek vannak kitéve fokozott veszélynek: megszűntek ősi élőhelyeik, a tágas barlangok, bányák, odvas öreg fák, a felgyorsult civilizáció, korszerű erdő- és mezőgazdálkodás, mértéktelenül használt vegyszerezés gátat szab terjeszkedésüknek, így próbálnak alkalmazkodni az emberközeli környezethez, amely nem mindig jár sikerrel, hiszen a városi parkok öreg fáinak üregeit is betonnal, szigetelő habbal töltik ki.

A gyöngybaglyok száma is megfogyatkozott, igaz az utóbbi időben állományuk stabilizálódott, de erre az érzékeny fajra kihatnak a rágszálómérgezések és az élőhelyek megszűnése is. Jelenlegi országos állománya 1200

pár körüli, állományuk létszámát befolyásolja a hosszú, kemény, havas tél, amikor táplálékot alig találnak.

Templomainkban élő denevérfajok itt találják meg nyári szaporodó és táplálkozó helyüket. Országunk egyedülálló denevérfaunával rendelkezik, mintegy 31 fajjal, ebből 6 faj épületek lakója. Kis országunkat tekintve nem elhanyagolható az a mennyiség, mely a trianoni határok átszabása után még megmaradt. Számtalan tévhit miatt sokat szenvedett a régi időkben, sajnos még manapság is találunk rá példát, ahol alaptalanul üldözik tűzzel-

Nagy patkósorrú denevér

vassal denevéreinket. Európában kizárólag rovarvő denevérek vannak, nem szívnak vért, nem ragadnak hajba, de mint minden melegvérű emlős a veszélyt terjeszthetik, ezért szoktuk kesztyűvel megfogni őket, bár Európában még nem volt példa ilyenre.

Táplálkozásával nagy hasznot hajt, például egy törpedenevér egyetlen éjszaka alatt 3500 szúnyogot, levéltetvet képes elfogyasztani, ami testtömege 25%-nak felel meg. Ugyanígy a másik épületlakó állatfaj, a gyöngybagoly pockokkal, egerekkel, patkányokkal, egyéb kismérsékkel táplálkozik, szintén hasznot hajtva a mezőgazdaság számára.

Magyarországon 1901 óta minden denevérfaj védett, tilos őket elpusztítani, befogni, tartani, zavarni, bűvő- és pihenőhelyüket megváltoztatni. Ugyanígy védett az összes bagolyfaj. Templomainkban zavarásnak minősül a nem megfelelő időben végzett renoválás, melyről a felújítások előtt értesíteni kell az illetékes természetvédelmi hatóságot. Sok helyen a galambok szemetelése miatt lezárják a templomokat különféle hálókka, melyen keresztül nincs esélye bejutni a védett baglyoknak, denevéreknek. Ilyen és hasonló esetekben kérjük segítségünket: költőláda kihelyezéssel, galambmentesítéssel, felgyülemlett denevérguano eltakarítással, alpintchnikát igénylő kisebb munkálatok elvégzésével tudunk segíteni. A költőládákat a templom állagának rongálása nélkül, alig észrevehető helyre rakjuk, melyen keresztül a bagoly az épületbe nem tud bejutni, csak a ládába.

Szinte az egész ország területe le van fedve épületlakó fajokat felmérő kutatókkal, akikhez bizalommal lehet fordulni tájékoztatásért vagy segítségért. Ugyanígy a Tiszáninnen Református Egyházkerület területein (Zemplén, Taktaköz, Cserehát, Borsodi mezőség stb.) is vannak felmérők, akik tevékenységéhez a feljutás lehetőségét a lelkészek, gondnokok biztosíthatják. Tájékozni kell őket, amennyiben elpusztult állatokat találnak a templomban, vagy bármilyen átalakítás történik olyan tornyokban, padlásokban, ahol ezek az állatok menedéküket megtalálták. Természetesen ezeknek a kutatóknak rendelkezniük kell az illetékes természetvédelmi szerv által kiállított kutatási engedéllyel, igazolvánnyal.

Kérjük tehát, a fentiekben bemutatott állatfajok megőrzése érdekében segítsék munkánkat, és forduljanak hozzánk bizalommal, amiben tudunk, segítünk.

Bereczky Attila Szilveszter, felmérő
Magyar Denevérkutatók Baráti Köre
Tel: 06-30-9982-178

Doktor Szarka

GYEREKEKRŐL ÉS GYEREKEKNEK

Történt egyszer nagyon régen, kerek erdő közepében, tarka szarka szállt az égen! Hát a szarka mit kiáltott, jól halljátok: Gyertek, gyertek, meglássátok, ki jött ide most hozzátok, szelek szárnyán útra kelt, s száz viharral, vésszel, bajjal dacolva most ideért. A városban még csinnadratta, a díszünnepélyt hátrahagyva repült hozzátok környékünk új büszkesége: Doktor Szarka. Ez a doktor nem vitás, én vagyok az, senki más.

A sok állat nem elhitte? Összeszaladt körülötte. A munkának tüstént nekilátva, az erdő állatait vizsgálta: szarvas, neked nehéz lehet hordani e kényes fejet. Azt hiszed tán, hogy Őz Dáma agancsodnak fordul utána? S te, fecske, minek kaptad, ha nem használod villás farkad? Ugri-bugri nyuszifüles az üregben tán kincset keres? A vakond pedig egyre túr, azt gondolja, föld mélyében ő az úr, s közben nem is látja, lassan elveszik szeme világa. Egérke, a magok helyett fogkefét ajánlok neked. Ejnye-ejnye, brekeke, logopédus kell ide. A szorgos méhecskék hiánya pedig, hogy nem jártak iskolába évekig. Munkájukhoz talán nem árt felfogadni egy tanárt, legjobb lesz tán tücsök koma, s megnyílhat a zenetanoda. S mit hallok, ki rőfög a bokorban? Kicsi vaddisznócsorda, gyertek csak, rátok fér egy kis illetanóra. Mennyi munka – mennyi munka! – sopánkodik Doktor Szarka.

A sok állat áll megszeppenve, mind bölcs tanácsot szeretne, hisz nem lehet, hogy Kerek erdő, melyben csemetéjük felnő, ily összevissza működik. Észre se vették évekig. Hát most bizony tenni kell, hogy becsületük ne vesszen el. Aki él és mozog nekilátott, megjavítani a világot, a világban egy csöppnyi részt, saját maga életét. A szarvas folyton fákat öklel, agancsa bár törne már el, de semmi haszon belőle, pukli nő a fejére. Még ha ez sem lenne elég, szidás is akad még, s repül dió, mogoró, mókusmama fáját rázni nem való. Épp gyermekét takargatta, de megrendült a fa alatta, s a csöpp felsír azon nyomban, a pihenő most mind odavan. A fecske fiak sírnak-rínak, anyukájuk ideges, élelmet nem tud hozni, pedig folyton csak azt keres. Villás farka cserbenhagyta, ételt vinni nem tud rajta. A nyuszi meg bőrig ázott, míg falevelet kaparászott, új otthonát építgette, süvöltött a szél felette, ömlött a víz mindenhova, ház,

élelem, minden oda. A vakond meg csak egyre szédül, szemüveggel meg nem békül, hunyorogva keresi, hol lehetne jó neki. Kis egérke pici foga nő, csak nő, bár folyton mossa. Oly nagy lett, hogy kárára, nem fér el a szájába. Breki béka úgy kuruttyol, hogy közben nyelvtörőket mormol. A szúnyogok és bogarak csúfolódnak emiatt. A kis méhecskék döngicsélnek, több szőlamban énekelnek. Közben egyre fogy a méz, télen pedig jön a vész. A malacok mit csinálnak? Ők bizony csak dagonyáznak, parancsszónak fittyet hánynak, visítóznak, ordibálnak. Az egész erdő csupa káosz, hangzavar és zűrzavar. Mi lett velünk, jó volt nekünk, s most nyakunkon a baj.

A bölcs bagoly, ki nappal lévén mély álomba szenderült, erre a nagy lármára ébredezni kényszerült. S bizony ámult szeme szája, mikor éppen meglátta, Doktor Szarka rendelőjét éppen szemben kitárva. Egy perc sem telt el, repült is már nyomozni az esetet, mint lehet, hogy Tolvaj Szarka Doktor Szarka lehetett. Szállt gyorsan a város felé, ott is csupa zűrzavar, épp mint ha az erdőt látná, vajon mi lehet a baj? A baj épp csak az, hogy az éremnek, mi doktorrá avatott, s a pecsétes írásnak már csak bottal ütött nyoma volt. Repült gyorsan vissza érte, Kerek Erdő közepébe, hogy mihamarabb, mint lehetett, rendezze az esetet. Erdőgyűlést hívtak össze, s minden állat ki tűrte, elszenvedte ezeket, hírül kapta, hogy mi történt, s butaságán nevelt. Érem, papír visszakerült megilletett helyére, egy kedves, bölcs apóka megbízható kezébe.

Szalay Ibolya
lelkipásztor, Telkibánya

Beszélő gyermekrajzok

Új rovatot indítunk útjára. Gyermekről felnőtteknek. Elsősorban azokhoz kívánunk szólni, akik sokat vannak gyermekek között, és újabb eszközöket keresnek jobb megértésükhöz. Nem varázskulcsokat közlünk, pusztán figyelemfelhívó, értelmezésre váró jeleket, amelyek rámutathatnak arra, hogy valakivel többet kell törődnünk, jobban meg kell ismernünk, hogy segíteni tudjunk neki, tanítani tudjuk. Sorozatunk első írása bevezető, amelyet reménység szerint majd konkrét elemzések követnek. Ötleteket, kérdéseket, rajzokat szeretettel várunk.

Kommunikatív világban élünk, amelyben nemcsak az ember, hanem a tárgyak és az ember által készített eszközök, rajzok is kommunikatív jelentőséggel bírnak. Üzenetközvetítő jelentőségük a műalkotások, építészeti alkotások, tárgyak.

A kommunikációs eszközök széles skálája áll rendelkezésünkre hittanórán is, amelyekkel változatossá tehetjük gyermekekkel való találkozásainkat. Azért, hogy emberileg mindent megtegyünk azért, hogy hittanórai kommunikációnk kétoldalú legyen, szeretnünk és ismernünk kell tanítványainkat. Ehhez egy eszköz a másodlagos információt hordozó gyermekrajz.

A gyermekrajzok sajátos érzelmi-indulati feszültségeket hordoznak. Az átélt élmények érzelmi elemeit a gyermek képi kifejezési formába önti. Fejtsük meg a beszélő képeket! De mit is nézzünk, hogy beszéljen a kép?

Milyen a rajz térbeli elhelyezése? Egészseges, kiegyensúlyozott lelkű gyermek a lap 60-70%-át fedi le. Felhasználja a lapot, hogy elmondja érzéseit. Az ettől eltérő elrendezésre, felhasználásra érdemes odafigyelni (1. 2. és 5. rajz).

A testarányokra is vessünk egy pillantást! Az átlagostól eltérő ábrázolás információt hordoz. Egy megnagyobbított testrész – pl. kéz – a hozzá kapcsolódó negatív érzelmekről árulkodik. (3. rajz), vagy például arról, hogy beteg van a családban, aminek látható „tünete” van.

A kép részletbeli gazdagsága érdeklődést, megfigyelő képességet mutathat. Ha

azonban a részletek indokolatlanul nagy hangsúlyt kapnak, akkor érdemes a gyermek reakcióit, logikus gondolkodását és kommunikációját megfigyelni, mert elképzelhető, hogy segítségre van szüksége.

Érdemes megvizsgálni, milyen a rajz érzelmi tónusa. A színek használata árulkodó lehet – például csak feketét vagy komor színeket használ a gyermek, vagy a színskála harmóniáját mutatja a rajza. (1. 2. és 4. rajz).

A gyermek környezetéhez való viszonyát is „leolvashatjuk” a rajzáról. Hová rajzolta magát: a szüleihez közel vagy távol? Milyen a szülők egymáshoz viszonyított helyzete és arányaik? Megjelennek-e virágok, állatok a képen?

A rajzokon szétrombolt firkákat vagy egységre való törekvést láthatunk? A feltűnő jelek, szokatlan megoldások felhívhatják figyelmünket: érdemes a gyermekkel elbeszélgetni, hogy megérthessük képe valódi mondanivalóját. (2. és 4. rajz).

Ha a képeket megnézzük, nem kell szakembernek lennünk ahhoz, hogy lássuk: színviláguk, kidolgozottságuk, mondanivalójuk eltér egymástól. A feladat és az életkor hasonló volt minden esetben. 1. osztályosokat kértünk, rajzolják le családjukat.

A következő alkalommal két rajz konkrét elemzését, háttérét és mondanivalóját közöljük.

Örsi Anikó, nevelőtanár, Sárospatak

1. rajz

2. rajz

3. rajz

5. rajz

4. rajz

„Istennél van szabadulásom és dicsőségem,
az én erős kösziklám, menedékem Istenben van.“
Zsoltár 62,8.

A TISZÁNINNENI REFORMÁTUS
EGYHÁZKERÜLET

Cantus Firmus Énekkara

szeretettel meghívja
a fennállásának 25. évfordulója alkalmából
2005. július 3-án, vasárnap 15.00 órai kezdettel,
a Miskolc belvárosi
református templomban
(Kossuth utca)
megrendezésre kerülő
hálaadó zenés áhítatára,
mely alkalomra szeretettel várja a tagjai között
egykor éneklő lelkipásztorokat, gyülekezeti
tagokat, érdeklődőket.

Gyerekszáj

Annyi minden történik velünk, ha gyermekek vesznek körül. Ők még tudnak tisztán humorosak lenni – megfontolás, mérlegelés, bántó szándék nélkül őszintén kimondják, amit gondolnak, amit megértettek, és megkérdézik, amit nem igazán látnak át. Bizonyára mindannyiunknak vannak az alábbiakhoz hasonló élményeink (szívesen vesszük, ha valaki megosztja velünk őket). Olvasásukhoz „jó szórakozást” kívánunk!

A középsős Lilla elém fut az oviban: „Judit néni, Judit néni! Hallom, hogy **terves** vagy!...”

A kiscsoportos hittanosokkal nagyban énekeljük az „Indul már a vonat” című éneket, közben Andriszka húzgálja a karomat: „Jézus néni, Jézus néni! Én már tudok úszni...”

Az elsős gyerekekkel az Édenkertről készülő sablont színezzük, miközben Anna megszólal: „Judit néni! Hittan után elsétálunk az Édenkertbe?...”

A kicsikkel énekeljük a „Szívem csendben az Úrra figyel, Ki segít” című éneket, miközben hallom, hogy a gyerekek egy másik verziót mondanak: „Szívem csendben az Úrra figyel, **kiségér**...”

Az ovis hittan egy közkedvelt éneke: „Jézus szeret minden kicsi gyereket”. Az ének (egy kicsi, két kicsi, három kicsi gyereket) alatt minden gyermek fejére ráteszem a kezem és megsimogatom. Igen ám, de Máté erősen tiltakozik: „Én már nagy fiú vagyok!...”

Az első ovis találkozások után egy kisfiú mélyen a szemembe néz, és azt kérdezi: „Ugye te vagy Jézus?...”

Ézsau és Jákob története. Második osztályos kislány idézi fel a történetet hittanórán: „...és akkor hazajött a „szőrös” és nagyon éhes volt. Azt mondta a „simának”, hogy adjon neki enni. Jó, mondta a

„sima”, de kérek cserébe valamit. A „szőrös” így válaszolt: azért a tál ételért neked adom a fele királyságot.”

Hittanórán az özönvíz történetét vesszük. „Az emberi gonoszság már úgy elhatalmasodott a földön, hogy Isten nem tűrhette ezt tovább. Ezért döntött úgy, hogy özönvizet bocsát a földre” – meséli a hitoktató. „...De nemcsak Noé idejében követtek el gonoszságot az emberek, hanem minden időben. Milyen emberi gonoszságokat, bűnöket tudnátok felsorolni?” A gyerekek sorra mondják a példákat, majd egy kis csend után megszólal az egyik kisfiú: „Hát, mit mondanak ... az a muhi csata sem volt valami túl jó ötlet ... ott Boldogkőváralján...”

Gyermek-istentiszteleten „Jézus mennybemenetele” a téma. „Milyen az a mennyország?” – kérdezik a gyerekek a tiszteletest. „Próbáljátok megfogalmazni, ti hogyan képzelitek el!” – hangzik a válasz. Mindegyik gyerek keményen gyötörni kezdi a fantáziáját... Mire egy három éves kislány a mennyezet felé fordulva, boldog mosollyal az arcán így szól: „...majd, ha ott leszek Nála, virágot szedek és odaadom Istennek.”

„Élménygazdák”:

Anda Vinnay Judit, Noszvaj Berki Andrea, Sárospatak

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság: Barnóczki Anita, Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella,

Lektor: Sinkóné Tóth Zsuzsanna

Egyházmegyei sajtóreferensek: Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Teljes nyomdai előkészítés: Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@freemail.hu

Nyomda: Szász & Társai Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 5.

Példányonkénti önköltségi ár: 400 Ft; **Eladási ár: 200 Ft**

A Magyarországiért Alapítvány kurátorai úgy határoztak,
jeles bizottságot kérnek fel arra a célra,
hogy együttműködve
a Magyar Szellem Láthatatlan Múzeumát létrehozzák.

A Magyar Örökség és Európa Egyesület által
ezen szándék szellemében megerősített bizottság
2005. március 19-ikén a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében
kinyilvánítja, hogy az arra méltó,

a magyarság megőrzésében kiemelkedő

SÁROSPATAKI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM

MAGYAR ÖRÖKSÉG.

amiről ezen oklevél bizonytságot tesz.

A Sárospataki Református Kollégium nevét az Aranykönyv őrzi.

Balogh István
Béni László
Gárdai István
János János

Hámori József
elnök
Magyar Örökség-díj Bírálbizottság

Schmidt István
Némethi Mária
Kovács János
P. Mihály
Zecsenyi Anna
Juhász János
D. János